

РІК LXVII, Ч. 2

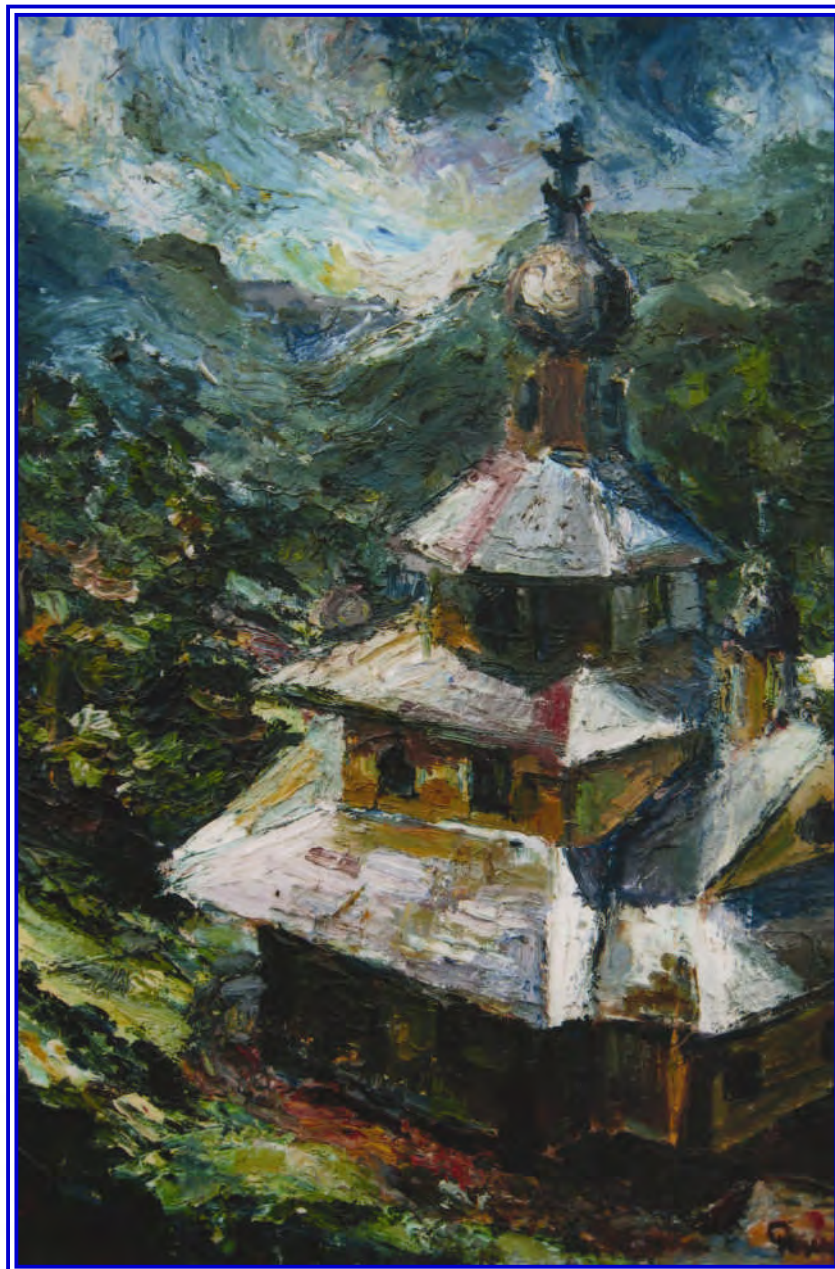
ЛЮТИЙ – 2010 – JANUARY

№ 2, VOL. LXVII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944
Виходить раз у місяць

США – неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью Йорку

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

“OUR LIFE”

Published since 1944

Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

РІК LXVII

ЛЮТИЙ

Ч. 2

Редактор – Тамара Стадниченко

Відповідальна за україномовну частину журналу – Лідія Баб'юк-Слиж

Редакційна колегія:

Маріянна Заяць (з уряду) – голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як, **Ася Гумецька**, **Христя Швед**,
Марта Тарнавська, **Вірляна Ткач**, **Наталія Даниленко**,
Мовна коректа – **Святослав Левицький**

Адміністратор: **Наталія Дума** (год. праці – 8:30-2:00)*Адреса адміністрації і редакції:*

203 Second Avenue, New York, NY 10003
Тел.: (212) 533-4646 Fax: (212) 533-5237

Річна передплата в США

Для членів США \$30.00

Для інших передплатників \$40.00

Поодинокі число \$3.00

В країнах поза межами США US \$50.00

VOL. LXVII

FEBRUARY

№ 2

Editor – Tamara Stadnychenko

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA Inc. President
Lidia Babiuk Slysh
Martha Bohachevsky Chomiak, **Assya Humetsky**,
Christine R. Shwed, **Marta Tarnawsky**, **Virlana Tkacz**,
Natalia Danylenko

Administrator: **Natalia Duma** (Office hours – 8:30-2:00)*Editorial and Administration Office:*

203 Second Avenue, New York, NY 10003
Тел.: (212) 533-4646 Fax: (212) 533-5237

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$30.00

Annual subscription in the USA for other subscribers \$40.00

Single copy \$3.00

Annual subscription in countries other than USA US \$50.00

ЗМІСТ – CONTENTS

Маріянна Заяць. Ділимося вістками та думками.....	1
Посмертна згадка. Бл. п. Ярослав Куровицький	2
Маріянна Заяць. 85-річчя США. Олена Лотоцька	3
Юрій Гасцький. Жінки – меценати освіти в XVII столітті	4
Василь Симоненко. Леся Українка. (Вірш)	6
Валентина Борисенко. Конкурс нашої надії	6
Лідія Слиж. Нові книжки. І. Ганушевська-Руснак. „Спомини”	8
Ярослава Панчук. Намисто	11
Наталка Соневицька. З подорожнього щоденника у Львові	12
Марта Тарнавська. Діти	16
Наша обкладинка. Our Cover Artist	18
Мирослава Мирошниченко. Українські Ромео і Джульєтта	18
Marianna Zajac. Sharing Thoughts, Views, & News	19
In Memoriam. Jaroslaw Kurowyskyj	20
Bohdan Lepky. “The Cranes.”	20
Iryna Kurowyskyj. The ICW, the NCW/USA, and the UNWLA	21
Martha Bohachevsky Chomiak. Women’s Organizations in Independent Ukraine	23
Liliana Kosanovska. Poem	25
Joseph Dal Porto. Theresa Caryk Honored by NIH	26
Ihor Magun. Decoding Vitamins	27
DMZ. Gravity	28
Надія Троян. Діяльність 108-го Відділу США у 2009 році	30
Богдана Микита. (Вірш)	30
Letters. Bohdan Borzemsky	31
Рома Дигдало. Дитяча Вишивана забава	32
Василина Дмитрик. Великопостні страви	33
Христя Швед. Зима	34
Valentine’s Day Odds & Ends	36
Пожертви і подяки	15, 30

На обкладинці: Аня Рейнарівич-Борисенко. *Між небом і землею*. Церква в Гантері.

On the cover. Anya Reynarowycz-Borysenko. *Between Heaven and Earth*. Church in Hunter.

Підписано до друку 19 січня 2009 р.

Маріянна Заяць, голова США. Тамара Стадниченко, редактор.

*Редакція не завжди поділяє позицію авторів.**За точність викладення фактів відповідає лише автор.**Редакція зберігає за собою право на мовне редагування і скорочення матеріалів.**Рукописи, які не були замовлені редакцією, не повертаються.*

При передруці обов’язково подавати джерело – “Наше Життя”.
В публікаціях журналу редакція дотримується правопису Г. Голоскевича.

“OUR LIFE” (USPS 414-660) is published monthly (except August) by
Ukrainian National Women’s League of America, Inc.,
203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

“OUR LIFE”, 203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2010 Ukrainian National Women’s League of America, Inc.

Друковано в COMPUTOPRINT CORP.

1360 Clifton Ave., #402, Clifton, NJ 07012

Tel.: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 e-mail: computopr@aol.com

Subscription fees for UNWLA members are included in annual dues.
Subscribers who are not UNWLA members should send annual subscription fee directly to
UNWLA, Inc.
203 Second Avenue, New York, NY 10003

ДІЛИМОСЯ ВІСТКАМИ ТА ДУМКАМИ...

Коли цей випуск «Нашого Життя» вийде з друку, відповідно до усіх передвиборних політичних прогнозів, в Україні проводитиметься другий тур виборів президента, який має відбутися в лютому. І знову ми у діаспорі будемо чекати на результати з великими сподіваннями. Я впевнена, що ми усі пам'ятаємо, як ми прилинули до своїх комп'ютерів та радіоприймачів в очікуванні результатів перерахунку голосів після Помаранчевої революції у 2004 році. Протести, які відбувалися по усій країні, досягли своєї мети, коли Верховний Суд України скасував результати другого туру виборів і призначив повторне голосування. Проведене під ретельним наглядом українських і міжнародних спостерігачів, переголосування другого туру було визнане «чесним і вільним». Врешті-решт, народ сказав своє слово, і Віктор Ющенко був оголошений офіційним переможцем. З його інавгурацією 25 січня 2005 року Помаранчева революція закінчилася.

Одним з найважливіших інструментів впливу громадян на владу є вибори і голосування. Загальна декларація прав людини, одностайно прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй у 1948 році, чітко вказує, що прозорі та відкриті вибори є невід'ємними для забезпечення основного права громадян на «представницький» уряд. Роль вільних виборів у забезпеченні дотримання політичних прав людини і громадянина стала також і основою Міжнародного пакту про громадянські та політичні права та Європейської конвенції про захист прав людини. Та хоча право на вільне волевиявлення є загально визнаним як одне з основних прав людини, для мільйонів людей у всьому світі воно дотримується не повною мірою. По всьому світу уряди змушені прикладати значні зусилля, щоб виконати вимоги Загальної декларації прав людини, пов'язані з вільними і справедливими виборами. Для того, щоб допомогти забезпечити цей процес під час виборів в Україні цього року, головні українські організації (наприклад, Світовий Конгрес Українців) організували свої групи спостерігачів.

Союз Українок Америки є аполітичною організацією, як це вказано у нашому статуті (і ми не можемо підтримувати жодного з кандидатів), проте ми беззаперечно підтримуємо ці

Дорогі читачі!

З глибоким сумом і жалем повідомляю, що несподівано відійшов від нас незабутній Ярослав Куровицький – найдорожчий чоловік пані Ірини Куровицької, Почесної голови Союзу Українок Америки.

Упродовж дев'яти років головування пані Ірини в СУА він завжди підтримував її або своєю особистою присутністю, або „часами за кулісами“. Пан Славко був на кожній Конвенції СУА, на багатьох конференціях, навіть гостив Головну Управу щорічно в своєму домі. Він відповідав на електронні повідомлення і телефонні дзвінки, що стосувалися різних справ пані Ірини – все це робив з гумором, усмішкою і добрим словом. Він знав про нашу організацію більше, ніж багато наших членів. Завжди відбувалися корисні дискусії з паном Славком. Він був цінним дорадником для союзнок, а особливо для своєї коханої дружини – відданий чоловік, ніжний товариш і щирий дорадник пані Ірини. На останній Конвенції СУА в 2008 році, в Детройті, пан Славко був удостоєний грамоти вдячності від Головної Управи СУА. Пан Славко підтримував пані Ірину у всіх її важливих завданнях – чи то в СУА, чи в СФУЖО, чи в Національній Раді Жінок США, чи в Міжнародній Раді Жінок, чи в Організації Об'єднаних Націй. Він явно гордився всіма досягненнями своєї дружини упродовж багатьох років. Спасибі, пане Славку, за Вашу самовідданість і щедрість.

Нехай пам'ять про його багате життя, про його доброту і щире серце полегшить горе пані Ірині в цей важкий час жалоби.

Від імені Головної Управи та всіх членів Союзу Українок Америки висловлюю шановній пані Ірині та її родині глибокі щирі співчуття.

Вічная пам'ять!

*Маріянна Заяць,
голова СУА.*

основоположні принципи вільного волевиявлення. За останні п'ять років в Україні вже зроблено чимало. Звичайно, що багато чого ще належить зробити. Ми стали свідками кроків до відродження української національної свідомості, відновлення пам'яті про не завжди солодкі сторінки історії у країні, по новому віднайденій гордості за свою культурну спадщину та повернення героїв політичного минулого. Цей поступ став можливим тому, що громадяни України змусили всіх почути свій голос на виборах, під час протестів на Майдані у Києві. Сьогоднішній етап є важливим для розвитку України, оскільки їй ще реально загрожує реінтеграція у стару радянську сферу впливу. СУА направив листа Лілії Григорович, голові Союзу Українок України, заохочуючи членок цієї організації скористатися їхнім правом голосу, висловити свою думку і не піддаватися загальній байдужості, яка може стати справді небезпечною під час цих виборів. Воля народу України має бути почутою, бо вона визначатиме майбутнє країни.

Ми часто визнаємо і пишемо про це у «Нашому житті», що дорога до Помаранчевої революції була вимощена багаторічною відданістю і жертвністю окремих людей, які опиралися радянській системі. У 2010 виповниться 40 років з дня смерті однієї з цих мужніх борців – Алли Горської. «...Постсталінський період, зокрема, початок 1960-х, відзначився відродженням прагнення до свободи серед молодого покоління. Це явище виникло, як фенікс з попелу минулого, серед так званих «шестидесятників». ...» (Життя Алли Горської у «Сучасна українська жінка: її роль у русі опору» Наталії Пазунок, 1977).

Алла Горська народилася у 1929 році у Ялті. Вона закінчила Київський художній інститут, де спеціалізувалася в жанрі живопису. В дитинстві вона не отримала українського виховання, тому прийшла до розуміння своєї ідентичності вже у дорослому віці. В той час вона активно займалася живописом і незабаром стала лідером серед молодих художників, які боролися за права інтелігенції, що зазнавала переслідувань. Вона стала одним із засновників і активним членом Клубу творчої молоді. У 1962 році, разом з Василем Симоненком та Лесем Танюком, вона виявила місця поховання розстріляних НКВД у Биківні та на Лук'янівському і Васильківському кладовищах під Києвом. У 1964 році Горська у співавторстві з кількома іншими художниками створила вітраж для фойє Київського університету. На вікні був зображений Шевченко, який захищав жінку, що символізувала Україну; зображення супроводжувалося цитатою: «Возвеличу, малих отих рабів німих! Я на сторожі коло їх поставлю слово». КДБ швидко знищив вітраж через його «ідеологічну непослідовність». У 1965 році багатьох друзів і соратників Горської було заарештовано, і вона почала активно брати участь у русі опору. Вона відкрито направляла заяви-протести проти арештів державному прокуророві. Висловлюючи свої власні цінності та переконання, Алла Горська зазнала роки переслідувань з боку КДБ, і, зрештою, була вбита у 1970 році, припускають, що за наказом КДБ. Алла залишається символом мужності та сили характеру української жінки і визначною фігурою «шестидесятників».

*Маріянна Заяць,
голова СУА*

Від редакції. Просимо авторів прислати статті до 10 числа місяця, щоб помістити їх в наступному числі журналу. Це особливо стосується сезонних матеріалів. **Обов'язково подавати номер телефону автора,** щоб редакція мала змогу звернутися в разі потреби. Ласкаво просимо не посилати ту саму статтю в тій самій мові та однакові фотографії рівночасно до різних часописів (в тому числі до журналу «Наше Життя»).

Прошу пересилати свої оголошення та інформацію до Комітету вебсайту СУА, який перегляне Ваше повідомлення і помістить його на нашому вебсайті. Прошу подавати інформацію українською і англійською мовами і вислати їх або на e-mail адресу: cuawebmaster@UNWLA.org, або: Zoriana Haftkowycz 761 W. Foothill Rd. Bridgewater, NJ 08807. Тел. 908-231-9158.

ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА

(1894 – 1975)

Частина перша

Ім'я Олени Лотоцької занесено золотими буквами в історії українського жіночого руху. Все життя вона вірно служила своєму народові в жіночих організаціях, а в Союзі Українок Америки – майже 50 років. Її ім'я стоїть між засновницями нашої організації, які заклали міцний фундамент, починаючи з 1925 року. З її іменем зводились тверді стіни США, адже О. Лотоцька очолювала організацію 25 років.

Великий наш митрополит Андрей Шептицький часто пригадував, що найкраща молитва Богові – це служба рідному народові в душі християнської любові. „Мене притягнула до громадської праці охота служити своєму народові”, – так висловились про себе і про свою громадську працю сама О. Лотоцька.

„Пишною квіткою Галицької землі” назвала О. Лотоцьку Ростислава Ничай Богачевська, відома союзянка. Саме в родині українського священика о. Антона Фолиса й Володислави з Людкевичів в с. Любича Князі, що в повіті Рава Руська, народилася Олена. Батько належав до священиків-народовців. Його старший брат о. Йосиф Фолис був кілька каденцій послом до австрійського парламенту. В такій патріотичній родині, між сільськими дітьми, з якими разом ходила до сільської школи, виростала розумна і

гарна дівчина. Середню освіту Оленка здобула в Перемиському інституті, після закінчення якого повернулася до родинного дому. Тут вона займалася сільською молоддю, навіть вчителювала деякий час. Батько навчав доню, що вона повинна завжди пам'ятати, з якої родини вийшла і чого їй вдома навчили. „В тебе є підхід до людей і гарне личко. Пам'ятай, щоб ти добре орудувала цими даними!” – повчав батько.

У 18-річному віці Олена вийшла заміж за Василя Добушовського. Незабаром молоде подружжя виїхало до Америки і поселилося на Піттсбургщині, де о. Василь дістав невеличку парафію і розпочав душпастирську працю. Для Олени в Америці відкрився новий світ, нові знайомства. Вона навіть придбала малу аптечку й допомагала на випадок хвороби чи нещасливого випадку. Появилися на світ діти. Найперше дочка Дарія, потім сини Юрій і Теодор. Життя поволі внормувалося. Та ось розпочалася епідемія грипи, так звана „іспанка”. Від неї вмирили молоді люди скоріше, ніж старші. Захворів і о. Василь. До тижня хвороба доконала його і молодий душпастир помер. Молода жінка залишилась вдовою з трьома дітьми. Втративши дорогу людину, Олена мусіла давати собі раду серед чужих людей. Спочатку вона влаштувалася на роботу в банку, віддавши дітей сестрі, яка виховувала їх разом зі своїми.

Молода вдова звертала на себе увагу. Вона розуміла, що треба створити родинний дім для себе і дітей, тому вибрала з-поміж чисельних поклонників тодішнього головного редактора „Свободи” Володимира Лотоцького. У 1923 році вони повінчалися і замешкали в Джерзі Сіті. Незабаром В. Лотоцький ввів молоду дружину в громадське життя. Олена напрочуд легко володіла словом і часто на прохання мужа промовляла на різних зустрічах і бенкетах. Згодом вона поринула в громадську працю.

В 1925 році був створений Союз Українок Америки і О. Лотоцька стала першим секретарем новоствореної жіночої організації. Розпочалася робота.

– Маріянна Заяць

ЖІНКИ – МЕЦЕНАТИ ОСВІТИ

Українська історія 17 століття – це подвиги козаків та їх гетьманів, організація козацької Гетьманщини, це активність славних православних митрополитів Йова Борецького і Петра Могили та католицьких Іпатія Потія і Венямина Рутського, а також діячів Козацького барокко. Зате мало уваги присвячується жінкам.

А тим часом три жінки – княгині та шляхтянки спричинилися до розвитку української освіти та культури. Своїми великими пожертвами: грішми, землями та будинками для монастирів і шкіл вони сприяли навчанню дітей та молоді на добрих патріотів, розумних провідників для козацької держави та церковного життя.

Коли Острозька академія занепала й перестала випускати нових освідчених людей, виникає потреба нової вищої школи. Тут приходиться на поміч Гальшка Гулевич й записує свої посілості в Києві на Подолі для створення школи при Братському Богоявленському монастирі.

Гальшка Гулевич (1577-1642) походила з Луцька на Волині. Її батько був воєводою волинським (1569-1601) та залишився православним, як і Гальшка. Коли їй було 17 літ, вийшла заміж за Христофора Потія, сина греко-католицького митрополита Іпатія Потія. Вона одержала посаг: 15 тисяч дукатів та земельні посілості. Гальшка повдовіла в 1600 році. За два роки ще раз одружилася з Степаном Лозкою, маршалком шляхти Мозирського повіту, замешкали у Києві в її маєтностях на Подолі.

В 1615 році Київське Братство вирішило відкрити школу для хлопців і Гальшка подарувала Братському монастиреві свою велику посілість на Подолі „на школу дітям народу руського (українського – ЮГ) для виховання й подавання наук учтивих в грецькій обряді”. Навчання розпочалося після її дарчої грамоти в будинках, подарованих Гальшкою. Її син Михайло був одним з перших учнів. Ректором був Йов Борецький, пізніше митрополит київський (1620-1632). Ця Братська школа була з'єднана з школою, що була при Печерській Лаврі, митрополитом Петром Могилою в 1632 році й стала славною Києво-Могилянською Академією, яка

Гальшка Гулевич

виховала десятки тисяч молодих хлопців на козацьких старшин, урядовців Гетьманщини та діячів українського барокко. Гетьмани Виговський, Самойлович, Орлик, Полуботок, церковні діячі Лазар Баранович, Теофан Прокопович – всі вчилися в Київській Академії, фундаторкою якої була Гальшка Гулевич.

Гальшка повернулася до Луцька, де і померла в 1642 році. Вона належала до Христовоздвиженського Братства в Луцьку й подарувала 4,5 тисячі дукатів для його школи. Вона це могла зробити, бо на Україні жінки володіли своїм посагом самі. Гальшка розуміла вартість школи для виховання еліти й щедро жертвувала на освіту.

Митрополит Могила (1633-1647) піклувався Києво-Могилянською Академією і заснував філіяли в містах Вінниці та Гощі. Однак польський король Владислав IV заборонив відкривати філіял у Вінниці. Тоді в 1639 році Могила відкрив філіял в Гощі на Волині. Це було можливе, бо власник Гощі, княгиня Раїна Соломирецька-Гойська подарувала школу при монастирі Святого Миколая в Гощі й підпорядкувала її митрополитові київському. Цей філіял в Гощі проіснував від 1639 до 1672 року. Він приготував учнів до церковної кар'єри та до продовження науки в Києво-Могилянській Академії. Перші ректори – це церковні діячі Ігнатій Оксенович-Старушич та Інокентій Гізель.

Княгиня Раїна Соломирецька-Гойська

Сама Раїна Соломирецька походила з княжого роду Гойських на Волині. Ці роди залишилися православними й піклувалися монастирями й школами. Її чоловік – князь Соломирецький був воєводою смоленським в 1620-их роках. Їхня донька Доміцелла вийшла заміж за князя Миколая Четвертинського, а їх син Гедеон став митрополитом київським (1685-1690). Сама Раїна померла в 1640 і Гоща перейшла до володіння Адама Кисіля.

В цей час монастирі були опікунами дітей, вдів та бідних людей. Вони опікувалися приютами для них та початковими школами для дітей. В школах навчали грамоти, себто писати й читати, церковного співу та початки рахунків. Ці школи давали людям можливість стати письменними й продовжувати науку у вищих школах. Однак монастирі потребували підтримки платити учителям, на книжки та приладдя до писання.

Тут прийшла на поміч княгиня Раїна Вишневецька (1589-1619), яка заснувала три монастирі на Лівобережній Україні біля міста Лубни. Вона походила з княжого роду Могил, які були володарями Молдавії. Митрополит Петро Могила був її двоюрідним братом. Вона належала до Львівського Успенського Братства й була православною. Часто їздила до Варшави, де її сестра вийшла заміж за Потоцького. Одружилася з князем Михайлом Вишневецьким, братанком славного козацького гетьмана Дмитра Байди-Вишневецького. Зі свого посагу вона

допомогла збудувати Густинський Троїцький монастир у 1615 році, Мгарський Спасо-Преображенський монастир в Лубнах у 1619 році та Підгірський Жіночий Ладинський монастир у 1619 році.

Княгиня Раїна Вишневецька

В цих монастирях дбали про освіту та виховання молодих хлопців і дівчат, багато з яких потім ставали монахами й монахинями. В Густинському монастирі ведено так званий "Густинський Літопис", який в 1670 році зредагував єромонах Михайло Лосицький. Цей літопис вважається джерелом української історії.

Митрополит Ісаєя Копинський (1632) був покровителем цих монастирів, і Раїна просила його опікуватися її молодим сином Яремою. Сама Раїна померла в 1619 році, коли Яремі було 9 років. Її чоловік одружився вдруге з полькою, яка звихнула Ярему на лютого ворога всього українського. Але Раїна Вишневецька має великі заслуги в українській культурі як щедра меценатка.

Три жінки – меценатки дали підставу освіти в Україні у 17-у столітті. Гальшка – Києво-Могилянській Академії, Гойська – філіялу в Гощі та Вишневецька – трьом монастирям. Плоди цих шляхетних вчинків зійшли в тисячах освідчених провідників козацької держави – Гетьманщини та в культурних діячах доби Козацького барокко.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Десь вітер грає на віолончелі,
Морозні пальці приклада до скла,
І ти одна в зажуреній оселі
Замріяно схилилась до стола.

Мов раб німий на араратській скелі
Карбує написи про подвиги царя,
Ти на папері почуттів моря
Переливаєш в строфи невеселі.

Ти – хвора дівчина – серед глухої ночі
Врізаєш в вічність огненні, пророчі
Слова з прийдешніх сонячних віків,

Щоб ті слова хитали чорні трони,
Щоб їх несли з собою легіони
Нових, непереможних Спартаків.

—Василь Симоненко

Проф. Валентина Борисенко

КОНКУРС НАШОЇ НАДІЇ

Проф. Валентина Борисенко і Катерина Юценко.

Конкурс на кращі наукові роботи для учнів старших класів започаткований доктором філологічних наук, професором, академіком, лауреатом Міжнародної премії ім. Й. Г. Гердера, директором Науково-дослідного інституту українознавства (НДІУ) Міністерства освіти і науки України (МОНУ) П. П. Кононенком, який дбає насамперед про поширення історико-гуманітарних знань серед підростаючого покоління незалежної України. Проф. Петро Кононенко, визначаючи українознавство як науку знання світу й самопізнання, моралі, етики, любові, життєдіяльності вважає, що лише через систему освіти і виховання можна утвердити розуміння того, що українознавство є науковою цілісною системою знань про Україну і світове українство в їх часо-просторовій еволюції та перспективі.

Проводиться Міжнародний конкурс НДІУ МОН України вже декілька років поспіль. Цей конкурс показовий насамперед високим рівнем наукових робіт та успішними показни-

ками при написанні письмових робіт з українознавства при участі в інтернет-олімпіадах. На конкурс було надіслано 238 робіт з усіх областей України, АР Крим, Грузії, Білорусії, Казахстану, Молдови. За результатами конкурсної комісії було запрошено на підсумки конкурсу і нагородження дипломами та подарунками 80 учнів. У приміщенні НДІУ МОН України переможців конкурсу чекали зустрічі з науковцями інституту, ознайомлення з роботою наукової установи. На відкритті конкурсу, що відбулося в Києві в Будинку учителя 25 березня 2009 р. відділом культури (зав. відділом народна артистка України Валентина Коротя-Ковальська) було організовано прекрасний концерт української автентичної пісні, читців та бандуристів. Особливо вразила усіх присутніх чистота виконання і непересічний талант студентки Національного університету культури та мистецтва Руслани Лоцман, яка, окрім веснянок, виконала і авторську пісню „Заспіваймо від серця”. Найбухливіші аплодисменти дісталися 8-річному бандуристові Павлові Міщуку з м. Корець Рівненської області, який приїхав підтримати свого брата старшокласника, що захищав свою наукову розвідку про Голодомор 1932-1933 рр. в Україні за спогадами очевидців.

Велику перспективу для розвитку науки майбутнього мають зміст, тематика і рівень робіт молодих науковців. Звичайно, це ще тільки перші кроки юних дослідників з українознавства. Вчені НДІУ, члени Комісій з захисту конкурсних робіт одностайно констатували, що відбулося значне розширення тематичних інтересів молоді до українознавства. Теми робіт молодих дослідників були присвячені вивченню духовної культури українців, традицій, звичаїв та обрядів, символіці народного мистецтва, родинним цінностям, регіональним особливостям оздоблення національного одягу, історії окремих сіл, міст; розвитку житла та побуту, ремісництва українців у системі традиційної культури. Порушували проблеми екології, збереження природи, річок, лісів, пам'яток культури і мистецтва.

Серед учнів були зроблені перші спроби

наукового осмислення історичних подій з позицій історизму та об'єктивності. Зокрема, учениця Білоцерківського колегіуму Вікторія Яременко написала на належному рівні роботу на тему: „Розвінчання великодержавних міфів про споконвічне прагнення українців до союзу з Росією через реалії Конотопської битви”. Першу нагороду отримала робота учня 11 класу Степківської загальноосвітньої школи Миколаївської області Руслана Пономаренка на тему: „Колективізація і Голодомор у Степківці”. Глибока за змістом і науковим узагальненням була робота учня школи-ліцею № 23 з м. Івано-Франківська Олега Леськіва на тему: „Козацтво на сторінках художніх творів”. Учні висвітлювали теми про історичну долю депортованих українців Закарпаття, про значення Української соборності, зруйновані духовні пам'ятки різних областей України, про роль політичних і державних діячів Івана Виговського, В'ячеслава Липинського, Євгена Сверстюка та інших.

Конкурсантка з Ялтинської школи (АР Крим) Дар'я Садогурська написала цікаву роботу на тему: „Образ жінки-бранки в українському фольклорі та літературі”.

Загалом усі наукові роботи конкурсантів були оцінені високими балами. Окрім письмових робіт учасники конкурсу отримали високі оцінки за перемогу в інтернет-олімпіаді з українознавства та з української мови.

Вважаємо, що організація і проведення таких конкурсів в Науково-дослідному інституті Міністерства освіти і науки України є вельми корисною справою у освітньо-виховній системі для підростаючого покоління. З великим розумінням до цього поставився відділ освіти НДІУ (керівник Людмила Касян), який провів величезну організаційну роботу з проведення четвертого Міжнародного конкурсу з українознавства. Сподіваємося на подальший розвиток цієї благородної справи та залучення до майбутніх конкурсів учнів українських шкіл діаспори, країн проживання українців. Цікаво і важливо було дізнатися про проблеми збереження самобутності української культури в умовах іноетнічного оточення у різних країнах світу.

Ірина Ганушевська-Руснак. „Спомини”.

Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. – 116 с. + 28 in.

Перед нами книга споминів Почесної членки СУА і СФУЖО Ірини Ганушевської-Руснак. Кожний твір мемуарного жанру – це частина історії нашого народу. Спогади повертають нас у тяжкі роки боротьби українського народу за свою незалежність в роки польської, німецької та советської окупації. Книга просякнута невичерпною любов'ю до Бога, до рідного народу, до України, авторка якої виросла в патріотичній родині. Як сама про себе пише: „Я мала щастя народитися в родині священика, де панували Слово Боже і безмежна любов до всього рідного. Я мала щастя рости в селах, між нашим народом, і від дитинства пізнавати щире сільське серце, прив'язаність до своєї землі та звичаїв.”

Отець Михайло Ганушевський – батько великої родини, де б не працював, всюди залишав за собою сліди патріотичної діяльності. Його двічі заарештовувала польська поліція, але він далі продовжив свою громадську діяльність: організував громадські кооперативи, читальні, Братства тверезості, опікувався „Пласом” та іншими молодіжними організаціями. У 1928 році був обраний українською громадськістю до Варшавського сейму. У своїй праці завжди опирався на підтримку дружини Ірини з

Горникевичів, яка була активісткою багатьох громадських, культурно-освітнянських та жіночих українських організацій.

Дев'ятеро дітей пішли слідами своїх батьків, беручи участь в „Пласті”, спортивному товаристві „Сокіл” та в ОУН. Друга світова війна обірвала попереднє життя родини і принесла важкі випробування для всіх. Восени 1939 року після розгрому Польщі німцями та більшовиками був визволений з польської тюрми брат Ірини Ганушевської Богдан, який відбував третє ув'язнення поляками за націоналістичну діяльність. В Галичину прийшли червоні „визволителі”, які відразу почали шукати за звільненими політичними та громадськими діячами. Спочатку брати Богдан і Степан, а відтак батько з наймолодшим братом Тарасом перейшли західний кордон і опинилися в місті Сянок на Лемківщині. Приятелі родини радили мамі, що залишатися в Угорниках, де о. Михайло був парохом, небезпечно. Так 18-річна Ірина з мамою і сестрами з великими труднощами добралися до Сянока, де були вже тато і три брати.

Восени 1941 року після звільнення Галичини від большевиків родина повертається в Угорники (крім двох братів Степана і Тараса, членів ОУН, які у складі похідних груп відправились на Східну Україну інформувати молодь про можливість створення вільної незалежної України). Батьки довідалися, що за час їхньої відсутності енкаведисти закатували 32-літнього сина Теофіля, який на той час був військовим референтом ОУН Станіславщини.

Зворушливо звучить один спомин п. Ірини: „В січні 1942 р., по Різдвяних Святах, незважаючи на нестачу харчів, угорницькі жінки рішили урядити традиційну Просфору. Почався рух у парохіяльному домі, бо кожна господиня хотіла причинитися до здійснення цього свята. Приносили по два яйця, трошки муки, цукру чи інші продукти, а при тій нагоді говорили з Мамусею, яку в селі дуже любили. Коли настав призначений день, жінки при допомозі Мамусі попекли булочки, і в неділю по святах Різдва Христового відбулася Просфора. Зійшлося ціле село. Всі були вбрані натемно, бо не лишилося родини, щоб когось не заарештували, чи мусів

тікати від небезпеки. Мої Родичі і я сиділи при столі зі всіма людьми. І хоча їда була дуже скромна, але та радість, що ми знову разом, і чудові, повні позитивного думання слова Татуся підбадьорили всіх, – і ми радо заколядували й відчували, що далі є одною родиною і маємо взятися до праці в церкві та відновити наше суспільне життя.”

Авторка спогадів народилася на Гуцульщині, в селі Дора біля Яремчі 11 серпня 1921 року.

Все своє свідоме життя присвятила громадській праці. Ще під час перебування на Лемківщині в 1940 році Ірина Ганушевська записалася до Жіночого Товариства, яке очолювала сенаторка Олена Кисілевська, та до громадського хору. Вона проводила просвітнянську працю в лемківських селах. Авторка згадує: „Татусьо тишився, що я йду його слідами і буду суспільною діячкою.”

Навчаючись в той час на курсах секретарства у Кракові, які організував Центральний Український Комітет, Ірина вступає до Організації Українських Націоналістів (ОУН). Їй прийшлося виконувати обов'язки зв'язкової на Лемківщину.

Під час німецької окупації. Ірина Ганушевська почала працювати в Українському Допомоговому Комітеті в Станиславові. В той час вона знайомиться з Мироном Руснаком, працівником Українського Центрального Комітету Відділу Молоді, який приїжджав зі службовою візитом з Львова. Хлопець захопився пристійною і серйозною панною і почав дуже наполегливо домагатися її серця. Це йому вдалося і в 1943 році молоді люди повінчалися.

В 1944 році перед приходом більшовиків шестеро дітей Ганушевських змушені були покинути рідну землю і роз'їхатися по чужих світах. Батьки та сестри Ірини не встигли виїхати на Захід, а також батько не хотів знову залишати своїх парохіян. В 1950 році отця Ганушевського разом з дружиною і двома дочками Мартою і Оксаною як „ворогів народу” вивезли в Хабаровський край, де вони відбували заслання до 1956 року.

Важкі випробування долі припали авторці „Споминів”. Переживши втрату 16-місячної донечки Христинки в таборі переселенців у Регенсбурзі (Німеччина), подружжя Руснаків повністю присвятило своє життя українській громаді. Переїхавши до Америки, весь вільний

від щоденної праці час Мирон і Ірина Руснаки віддавали громадській праці.

В Рочестері, де вони поселилися, пані Ірина відразу почала організовувати відділ Союзу Українок Америки. Так, вже на початку 1952 року був зареєстрований 47-ий Відділ СУА ім. Лесі Українки, який налічував 27 членок. Незадовго відділ мав вже понад 100 членок. В пізніших роках Ірина Руснак працювала на різних постах, включно з кількарічним головуванням. На одній з Конвенцій СУА 47-ий Відділ дістав нагороду, як найкращий Відділ СУА. Пані Ірина була головою Округової Управи два роки і дев'ять років музейно-мистецькою референткою в Головній Управі СУА в Нью-Йорку, а також членом першої Управи новоствореного Українського Музею в Нью-Йорку, який був заснований Союзом Українок Америки. Праці було багато, але вона приносила пані Ірині наснагу і ентузіазм, бо за її словами: „Праця для громади завжди була важливою і невід'ємною частиною мого життя.”

Ірина Руснак створила в Рочестері Осередок Української Спащини „Мозаїка” і весь час була його головою. Тиждень після відходу на пенсію п. Ірина зорганізувала крамничку від Осередку і упродовж 19 років була відповідальною за неї. „Церковна громада дуже втішалася, бо це було одиноким місцем, щоб купити українську книжку, казочку для дітей, святочні картки і багато-багато інших потрібних товарів”, – згадує авторка „Споминів”.

Громадська праця п. Ірини була пов'язана і зі Спілкою Української Молоді Америки (СУМА), і зі світовою жіночою організацією СФУЖО (п'ять років працювала в Управі СФУЖО як референтка народного мистецтва, і ще п'ять, як заступниця голови Контрольної Комісії). І. Руснак брала активну участь в підготовці і проведенні багатьох конференцій і кількох Конвенцій СУА (заступниця голови і голова президії). В 1998 році під час відзначення 150-ліття Американського Жіночого Руху І. Руснак була членом Комітету „100 Героїнь”, до яких було залучено Ірину Сенік – довголітнього політичного в'язня більшовицького режиму. 120-ий Відділ СУА в Рочестері носить ім'я Ірини Сенік.

У всіх добрих справах і починаннях п. Ірину підтримував і допомагав її муж Мирон Руснак. Подружжя Руснаків вклали велику пра-

цю у відкриття трьох українських кафедр у Гарвардському університеті. У 1958 році п. Ірина була фінансовою референткою Комітету Гарвардського Проекту, на який зібрано 152 тис. доларів. На той час це була величезна сума грошей.

Всіх добрих справ і починань подружжя Руснаків для української громади Рочестеру важко перелічити.

Але новий поштовх і насагу до праці дало проголошення незалежності України. Прекрасно описує авторка свою першу поїздку до Угорник в 1990 році, де пройшли її дитинство і юність. Зустріч з жителями села була надзвичайно теплою і зворушливою: „Ціле село вишло нас вітати: старші, котрі ще пам’ятали мене і нашу сім’ю, і молоді... Люди прийшли святочно вбрані, з квітами і вишивками, а старенька пані Софія Остапович із давнього Союзу Українок привітала мене хлібом і сіллю на чудово вишитім рушнику.” В той день п. Ірина на прохання земляків поставила першу цеглу під будову нової церкви в селі (стара була спалена під час більшовицької окупації).

Від того часу панство Руснаки кожного року їздили в рідну Україну, допомогли сестрам п. Ірини зробити пам’ятник батькам, які поховані на цвинтарі в Угорниках. Їздили також в Чернівці – родинне місто п. Мирона та в с. Слобідку, де пройшло його дитинство.

В 1993 р. в Києві п. Ірина, як представ-

ниця СФУЖО, мала доповідь на конференції „Жінка і демократія”. А в 1994 р. в Івано-Франківську І. Руснак була делегаткою від СУА на 60-літті Всесвітнього Жіночого Конгресу, під час якого відбувалися зворушливі зустрічі по цілій області.

З гордістю і задоволенням згадує п. Ірина свою працю в Комісії Суспільної Опіки СУА, коли разом з референткою Головної Управи СУА Лідією Черник вони організували надання допомоги „Бабусям” (жінкам похилого віку) в Україні. Також п. Ірина листувалася з 25-ма головами Відділів СУ в Україні. „Через ту переписку я пізнавала свою далеку Вітчизну, її проблеми...”, – згадує авторка.

У 2003 році І. Руснак перенесла важке горе, втративши друга життя і вірного мужа. Та не втрачає вона віри в життя, в людей, в добро і в Україну, яку далі відвідує, зустрічається з рідними сестрами, друзями, односельчанами. Та й в Рочестері союзнянки далі зустрічаються, підтримують одна одну і свою організацію – Союз Українок Америки.

Книжка Ірини Ганушевської-Руснак „Спомини” читається дуже легко, бо написана від щирого серця. А численні світліни доповнюють і додають яскравості спогадам давнім і близьким про важке і водночас таке прекрасне життя – життя, сповнене великої любові до людей і до України.

– *Лідія Слизь*

Гумор

Учитель учневі:

- Скажи-но, Івасю, як могло статися, що твір про собаку у тебе слово в слово повторює твір твого брата?
- Тому, що це та ж сама собака.

Порада

- Запам’ятай, доню: розумна людина завжди у всьому сумнівається. Лише дурень може бути у всьому абсолютно впевнений.
- А ти справді в цьому переконана?
- Абсолютно, доню!

Намисто

Звичай оздоблювати жіночу шию можна простежити ще із доісторичних часів. В могилах стародавніх слов'ян археологи знаходять металеві та мінеральні шийні оздоби у вигляді окремих намистин, або й цілих разків. Це свідчить про те, що жінки й дочки наших предків уже в той час носили намисто.

У староукраїнських пам'ятках намисто зустрічається уже в X столітті. На території нашої Батьківщини археологи знаходять срібні або й золоті намистини подовгастої форми: вони виготовлялися з прозорого скла, на поверхню клали срібну або золоту пластівку, а потім знову заливали скляною масою. Цей вид намиста був найбільше поширений у княжій Русі – Україні. Бурштинові намиста також не були рідкістю в той час, бо бурштин добувався не тільки на узбережжі Балтійського моря, але також в середній течії Дніпра.

Із стародавніх намистин княжого періоду відомі ще металеві, характерні для Волині, Київщини та Галичини – це т. з. намистини (коралі), що мали вигляд малинових ягід. Однак, всі ті намиста в той час були коштовною річчю і через те для широких мас населення були недоступні.

Та навколишня природа України давала багато доброго матеріалу для намиста сільському населенню. Зерна, кісточка ягід, або самі ягоди – це намисто, яке ще й досі не вийшло з ужитку сільських дівчат, а особливо дітей в Україні.

За козацьких часів були поширені справжні коралі, а в дочок козацької старшини й шляхти не бракувало й перел. То ж не дарма, що згадуючи ті часи, збідніле тепер населення України каже: “Були коралі та пішли далі, були перли та ся стерли.”

Про коралі часто згадують гуцули в своїх співанках: “Ой, вийду я за ворота, та ще трохи далі, питається богацький син, чи маю коралі.”

Намисто та й інші прикмети національного одягу найкраще збереглися на колишній Гетьманщині та в населення Українських Карпат. На Гуцульщині ще й досі поширені великі круглі намистини з венеційського скла, що своєю формою дуже нагадують археологічні знахідки.

У будні дні при роботі дівчата одягають не багато намиста, бо бояться, щоб нитка не розірвалася, бо це погана прикмета.

“Попід гаєм зелененьким дівчина ходила,
Сумна вона, невесела – коралі згубила.
Коралики утонули, а хусточка плавле,
Ходить дівка попід воду, білі руки ломле.”

Але зовсім без намиста бути дівчатам не можна і в будень, бо існує повір'я, що намисто оберігає дівчину від застуди, а тому завжди треба мати бодай один разок намиста.

В неділю, або свято, йдучи до церкви чи до міста, дівчата колись рясно оздоблювали себе намистом. Про це співали у пісні:

“Як би мені, мамо, намисто,
То пішла б я завтра на місто.”

Із стародавніх часів в Україні існує добрий звичай у хлопців дарувати своїм дівчатам намисто. Намисто в Україні тепер, як і колись, служить оздобою не тільки дівчат, але й заміжніх жінок. Якщо молодиця має, бувало багато гарного намиста, то це одна з прикмет, що вона тішиться пошаною у свого чоловіка.

Серед намиста на окремих шнурочках чи ланцюжках, або й нанизані разом з намистом був хрестик і був дукач. Дукачі – це золоті монети, що звалися дукатами. Колись в Україні дівчата носили справжні золоті австрійські дукати, а пізніше були в ужитку російські золоті рублі, або фальшиві дукати, які спеціально виготовляли місцеві ювеліри.

Розуміється, що золоті або срібні дукачі – це вже була дорога річ, що її могли собі дозволити тільки заможні дівчата.

Колись за добрих часів в Україні був звичай, за яким хрещений батько дарував золотий дукач своїй похресниці в першу річницю христин.

Найкращий подарунок – дукач вважався той, на якому був викарбуваний образ святої Великомучениці, ім'я якої носила похресниця, як: Катерини, Варвари, Марії Магдалини та інших.

Дай Боже, щоб цей гарний звичай відродився сьогодні у нашій вільній християнській Україні.

Ярослава Панчук,
культосвітня референтка 74-го Відділу СУА
в Чикаго.

З подорожнього щоденника у Львові

Львів. Вид на пам'ятник Міцкевича і проспект Свободи.

18.IX. Минуло 24 години як я у Львові. З вікон мого помешкання (а їх є 11) на Валовій видно цілий центр Львова. Зі спальні – готель Жоржа і довгу Академічну вулицю, з вітальні – пам'ятник Міцкевичу, Мадонну і проспект Шевченка, з їдальні – Будинок книги і вид ген аж до вернісажу. Тільки з кухні вид просто на відносно нову споруду *Ukrsochbank*, яка вписується в сусідні старі архітектурні будинки, як кулак до носа. Центр Львова прекрасний – чистий, повно квітів. Біля пам'ятника Шевченка – мапа України з різнобарвних квітів. Пішла я до Національного Музею на виставку Івана Рутковича «Жовківський Іконостас 1607-1699» до 310-ї річниці з часу створення. Дуже цікава виставка, добре розташована, інформативні написи про мистця і історичне підґрунтя, прозирки. Памфлет про виставку на глянцевому папері з якісними репродукціями.

20.IX. Відбулося дуже урочисте і зворушливе святкування двадцятирічного виходу з підпілля УГК Церкви. Архиерейська Служба Божа відбувалася біля храму св. Михаїла. Прекрасний спів хору, біля 300 священників, ще більше монахинь, море хоругв і ще більше море вірних

справляли дійсно небуденний, святковий настрій. Вражає і втішає участь молоді: студенти, молоді подружжя з дітьми, майже всі одягнені у вишиванки. Святкування закінчилося урочистою ходою вулицями Львова до Собору св. Юра.

З телевізії довідуюся, що в той час, коли правилася Божественна Літургія, комуністи відбували своє віче біля оперного театру. Мали йти походом до пам'ятника Шевченка, але патріоти не допустили, рядами оточили комуністів і скандували: «Ганьба!» і «Комуняку на гілляку!». Щоб уникнути конфлікту, міліція одним автобусом (так було їх «багато») вивезла комуністів з центру міста.

23. IX. Прекрасне бабине літо продовжується. Цікавий день. О 4-ій пополудні в музеї Соломії Крушельницької святкували уродини славної співачки і 20-ліття заснування музею. Вечором пішла до театру ім. Заньковецької на «Одруження» Миколи Гоголя у постановці Алли Бабенко. Знаменито! Можна було добре посміятися. Костюми і декорації теж першорядні. Місця в залі випродані, або, як кажуть в Україні, аншлаг. Ціни на квитки від 30 до 80 гривень (\$3.50 – \$10.00).

24.IX. Була на новій постановці драми Лесі Українки «Бояриня» в театрі Заньковецької. Враження колосальне! Поєднання слова, співу і танку було надзвичайне. М. Шумейко і Ю. Хвостенко в головних ролях – переконливі. І знову аншлаґ.

25.IX. Ходила цілий день по галеріях і антикварнях. Яка багата Україна на таланти! Мистці Манько, Буряк, Кваша... В одній антикварні на Вірменській вулиці побачила я маленьку квадратну (не більшу як 10 x 10 інчів) картинку Михайла Мороза ціною 16800 гривень (трошки більше як \$2.000). Власник сказав, що картина з приватної колекції. Ввечорі пішла на постановку опери М. Скорика «Мойсей». Постановка цікава. Олександр Громиш в головній ролі. Чудовий співак. Але після цієї вистави я ще більше переконана, що «Мойсей» – це радше ораторія, ніж опера. Там акції майже немає. Всі ті “special effects” – громи, мряки і частинно хореографія – надумані. Мені здається, що виконання професійним хором зі солістами зробило б ще більше враження. Але музика прекрасна! Заля виповнена. Багато польських туристів.

27.IX. Відкриття 15-го міжнародного фестивалю сучасної музики «Контрасти» у Львівській філармонії. Прекрасно відновлена заля справляє дуже гарне естетичне враження. Грала камерна оркестра «Віртуози Львова» твори львівських композиторів під батудою Сергія Бурка. Звучить дуже музикально.

28.IX. Пияка тягне до горілки, а мене до книгарень. Книгарня „Є” на проспекті Шевченка – це моя друга хата. Розташована на двох поверхах. Всі книжки розкладено доступно, їх легко знайти і не треба просити продавця. Є столики, де можна сісти і читати книжку, чи вживати комп’ютер. Я вже накупила книжок на порядну суму. Цього року вийшла повна збірка творів Антонича, Пахльовської *Ave Europa*, М. Матіос „Чотири Пори Життя”, новий „Кобзар” з ілюстраціями Седяра і багато інших. Є теж широка патріотична література: біографії Шухевича, Коновальця, Бандери та інших національних героїв. У Львові найбільш популярні книгарні, крім „Є”, Книгарня НТШ, Українська книгарня і „Глобус”, де продаються виключно українські книжки. Я особливо цікавилася дитячою літературою, бо чула часто в Америці, що в Україні не видають якісних книжок для дітей. Це неправда. Є прекрасні мистецько ілюстровані книжки для

малят, цікаві шкільні підручники, дитячі енциклопедії на різні теми включно з енциклопедією УПА. Є релігійні книжки, наприклад, нагороджене „Євангеліє для дітей”. Є класика, на якій моя генерація виховувалась – історичні оповідання Кащенко, Чайковського, Лотоцького.

29.IX. Була ввечері на концерті під назвою «На перетині часів і меридіанів», де Влодко Винницький і Наталя Хома відіграли перший раз в історії музики концерт для фортепіано і челя зі симфонічною оркестрою американського композитора Дейвіда Вінклера, який був присутній в залі. Як звичайно, Влодко і Наталя грали блискуче, менш блискуче диригував Айдар Торбаєв з Львівської філармонії. Після концерту був парадний фуршет в Академічному кафе.

30.IX. Відвідала Львівську галерію в палаці Потоцьких на вул. Коперніка, де знаходиться тривала виставка „Європейське мистецтво XIV – початку XIX ст.” Яка краса і багатство! Сам палац, найбільш французький за своєю архітектурою та інтер’єром, імпозантний. Прекрасні залі. Мені найбільше впав в око червоний салон, у якому стіни покриті червоним шовком. Сама виставка експонується на другому поверсі в 12-ох залах, і в кожній з них мистецтво одної країни, наприклад, Австрії, Франції, Іспанії і т. п. В залі українського мистецтва ознайомилася і побачила роботи Остапа Білявського та Симона Богушовича, які виставляються вперше. Тут теж дві скульптури ангелів Пінзеля та прекрасні дві дерев’яні фігури св. Петра і св. Івана його учня Францішка Оленського. А в інших залах оригінали таких світочів як Франческо Фуріні, Лука Джіордано, Ганс Мультер, Ян ван Кессель та багато інших. Заслуга цієї виставки належить львівському мистецтвознавцеві Борису Возницькому.

1.X. Насичуюся культурою і мистецтвом, радше як політикою. Зрештою у Львові мало хто хоче говорити про політику. Інтелігенція Львова поділилася – одні за Юлею, другі за Ющенком. Це саме з Рухом. Відчуваю велику інертність до всього політичного, хіба час до часу перед пам’ятником Шевченка збирається Об’єднання „Свобода” послухати палких промов Тягнибока, а потім поспівати Упівських пісень. Трамваєм ч. 2 їду до кінцевої зупинки до музею Труша. Я називаю трамвай ч. 2 „трамваєм Героїв”, бо після зупинки на головній почті він їде вулицями Бандери, Шухевича, Мельника, Залізняка і Ко-

новальця. Музей Труша знаходиться в будинку, де він жив з родиною. Науковий працівник п. Людмила Павлишин прекрасно переводить екскурсію, в деталях розповідає про кожну картину і життя мистця. Здається мені, що я немов би знала і Труша, і його дружину Аріядну, і дітей, і їхню незавидну долю. На кінець п. Людмила веде мене до кабінету мистця, де стоїть оригінальний стіл і 4 крісла і каже: „Доторкніться крісла, де сидів Іван Франко. Він був частим гостем Трушів”.

2.Х. Вранці я поїхала з Богданом і Любою Сороками до Жовкви. Богдан вважає, що це одне з найкращих малих містечок в Галичині. І дійсно так. Прямокутний ринок оточує замок, ратуш, костел з дзвіницею і будинки з підсіннями – арками. Відвідуємо дерев'яну церкву св. Трійці з 1720 р. і церкву Різдва Христового оо. Василян, оригінальний іконостас якої Івана Рутковича тепер перебуває на виставці у Львові. У зворотній дорозі до Львова вступаємо до села Зашків, де є музей і пам'ятник Є. Коновальця. Вечором пішла до театру Курбаса, де ставили виставу під назвою „Де поділася душа”, яка базована на поезії Антонича. Це було майстерне поєднання віршів Антонича з мімікою, піснями, рухами. В другій частині повернулася я в свою молодість, бо музичним тлом були пісні і танга Весоловського.

Село Зашків. Пам'ятник Є. Коновальця.

4.Х. Пішла я зі своєю родичкою Галею з Дрогобича до Домініканського костела (тепер церква св. Трійці) на Службу Божу. Як і кожної неділі, церква набита людьми. Повно молодих з дітьми. Відчувається молитовний настрій. Хор співає прекрасно. На моє здивування і зворушення звучить „Будь ім'я Господнє” мого Ігора...

Після Літургії запрошуюю Галю і знайому Стефу до реставрації на обід. Йдемо на вулицю Староєврейську. При вході напис: „Старогалицька жидівська кнайпа „Під Золотою Розою”. Заходимо. Кельнер питається, чи будемо торгуватися. Відповідаємо, що так! В меню не тільки страви і напої, але історія жидівського Львова і біографії визначних львівських євреїв. Замовляємо гефільте фіш (фаршировану рибу). Приходить офіціантка зі збанком теплої води і мидничкою і поливає нам руки при столі. Обід смачний і порції великі. При кінці кельнер приносить келишки з лікером і називає ціну – 600 гривень. Після тривалого торгування Стефи з кельнером годимося на 250 гривень.

У Львові є різні реставрації. Можна добре пообідати за 20 гривень (в Академічній книгарні) біля консерваторії, але є реставрації, де обід коштує у 10, або й у 20 разів більше. Найдорожча реставрація „Масони”, яка знаходиться на другому поверсі будинку на площі Ринок, що „Криївка”. Тут куряча грудка коштує 490 гривень, стейк від 400 до 1000 гр., пиво за півлітрову гальбу – 750 гр. Я в цій реставрації не була.

Вечорі ми з Галею пішли до Заньковецького театру на драматургічну версію славнозвісного роману Е. М. Ремарка „Троє товаришів”. Постановка наскрізь модерна. Це визначалося в декораціях Мирона Кипріяна, де героєм був червоний кадіяк – еталон для успішних людей 30-их років. Очевидно, в театрі аншлаґ.

6.Х. Була на прекрасному концерті Національної Капели Бандуристів і солістки Київської опери Марії Стеф'юк з нагоди її 60-ліття. Тяжко повірити, що 60-літня жінка має такий свіжий, ясний голос, м'який у високих тонах, а піянісіма прямо небесні. Вітали її знаменитості.

8.Х. Насичений день. Пополудні була в меморіалі „Тюрма на Лонцького”, підготовленого Центром Досліджень Визвольного Руху і СБУ. Зворушливе і одночасно тривожне пережиття. Здавалося, що душі всіх розстріляних в'язнів там

ширяють. Виставка цікава, інформативна – знімки, документи, листи призвищ всіх розстріляних. В одній кімнаті під звуки „Реквіюму” Моцарта висвітлюється кінохроніка (Newsreel) тих жахливих днів в червні 1941 року, коли з наказу Берії в одному тижні НКВД розстріляло 24 тисячі в'язнів в Галичині. Жахливо дивитися на ту стіну на Лонцького, де відбувалися розстріли!

На 6-ту годину пішла до оперного театру на сценічну кантату Карміна Бурана. У цій постановці балет є рівнорядний з музикою. Оперний хор в глибині сцени на підвищеннях дуже добре співав. Балет до кінця був втриманий в класично-модерній хореографії. Я була при-

ємно здивована, що такий добрий балет. І в театрі знову аншлаґ.

11.Х. Час летить стрілою. Ще кілька днів і треба покидати Львів. Дивно. До певної міри почуваюся у Львові як в рідному місті. Захоплююся всіма мистецькими дарами – театром, музикою, галеріями, музеями. З другого – не зношу інертності людей, нарікань і непорядності. А про хабарництво, то навіть не можу говорити... Ходжу вулицями Львова, дивлюсь на людей і думаю: в мене пливе та сама кров, але я тут чужинка. Яке роздвоєння! Але Львів прекрасний – ще трошки-трошки і він стане дійсно Європейським містом.

OUR LIFE PRESS FUND

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ «НАШЕ ЖИТТЯ»

Donations **in memory of Anne Kusievich Kalba**, mother of UNWLA President Marianna Zajac.

\$200 Marianna and Myron Zajac

\$100 Olha and Myron Hnateyko

\$100 Lidia Slysh and Iosafat Levytskyi

\$100 Anna and John Poruchynsky

\$100 UNWLA Chicago Regional Council

\$50 Marie and Steven Duplak

\$50 Anna and Ostap Macielinski

\$50 UNWLA New Jersey Regional Council

\$25 Marta L. Danyluk

\$25 Jaroslawa and Nicholas Hordynsky

1000 дол. в пам'ять мого брата **бл. п. ред. Нестора Ріпецького**. Яра Ріпецька-фон Гельбіґ.

200 дол. у світлу пам'ять **бл. п. проф. Анастазії з Черників Жилавої**, довголітньої членки і Почесної голови 43-го Відділу СУА. Родині висловлюємо щирі співчуття. 50 дол. Анна Максимович; по 20 дол. Леся Яцкевич, Ольга Бохна, Надія Оранська, Віра Пак; по 10 дол. Анна Суха, Оксана Гораєцька, Анастазія Сагатий, Стефанія Колодій, Марія Плахта, Стефанія Григорчук, Надія Кузьма. Управа 43-го Відділу СУА, Філядельфія.

100 дол. З нагоди **50-ліття вінчання Роксоляни і Михайла Яримовичів**. Богдан і Неонілія Лехман.

100 дол. 113-ий Відділ СУА.

25 дол. замість квітів на свіжу могилу нашої довголітньої членки **бл. п. Лесі Сенік**. Родині висловлюємо найщиріші співчуття. 19-ий Відділ СУА, Трентон, Нью Джерзі.

25 дол. Наталія Олексин.

*Щедрим жертводавцям складаємо щирю подяку!
Our sincere thanks for your generous contributions to OL.*

Поправка. В листопадовому числі журналу на ст. 33 ліва колонка 4-ий абзац знизу слід читати: „Замість квітів на свіжу могилу моєї сестрінки **бл. п. Софії Залізняк Панас** складаю даток 100 дол. для сиріт в Україні. Стефанія Демків Григорчук з родиною.

ДІТИ

Уривки із щоденника

(Продовження)

7 квітня 1994. В літаку на Detroit. Уляна хотіла уприємнити недільну гостину своїм гостям і взяла на себе (і на Максима) не тільки обов'язки господарів, але й baby-sitter-ів – вони обоє забавляли дітей, щоб дорослі гості могли собі поговорити. Благородна ідея, але не легка до здійснення, вичерпуюча і фізично, і психічно. Думаю, що не скоро буде знову така гостина. Дітиська бавилися знаменито, але вкінці хлопчиська були такі розгукані, що збили в Іванковій кімнаті на стелі лампу. Там особливо цікаво було їм бавитися, бо в Іванковій кімнаті стоїть подвійне ліжко – bunk-bed. Іванко тепер спить на нижньому, але часто бавиться на горі. Вилазити по драбинці і кидати на себе з гори подушками й іграшками було великою спокусою!

...Я рада, що могла приїхати. Хлопці дуже мною тішилися: ми робили разом задачі, бавилися в парку м'ячем, багато читали (закінчили Нестайкового “Робінзона Кукурузо”, почали “Чарівні оповідання” і “Сина України”). “Чарівні оповідання” (Владка) переповідають грецькі міти і то відносно доступним стилем – я читала це вперше, хоч книжка ця з моєї колекції. “Син України” написаний так, що його verbatim читати не варто, але можна своїми словами переповідати зміст – так цікавіше.

4 травня 1994. Філядельфія. Хочу занотувати свою розмову по телефону з Іванком в день Великодня. Вони подзвонили з Клівленду і Максим першому передав слухальце Іванкові. “Як тобі там святкується у баби Марусі?” питаюся. А Іванко якимсь ностальгійним тоном каже: “Та вже кінець свят, вже вечір”. А я: “Та чому? Завтра ще буде Великодній Понеділок. А ти знаєш, що це – Обливаний Понеділок? От візьми завтра горня води і можеш трохи облити Стефка, маму, тата, навіть бабу Марусю і вони навіть не будуть тебе за те сварити...” А Іванко вислухав і каже: “Бабо? Але ти нічого не кажи про це Стефкові, добре?” Стефко, очевидно, був наступний до розмови по телефону, але я – давши обіцянку Іванкові – вже не говорила з ним про Обливаний Понеділок!

30 червня 1994. Філядельфія. Я була з Ніною сама. Дитина вже до мене привикла і ми гарно два дні бавилися. Найбільше сподобалася їй забава водою на городі, забава, що після неї ми обидві, як мокрі курки, ішли додому витиратися рушником і переодягатися в сухе. Ніна до цієї забави ішла в купальному костюмчику, але баба була в домашній суконці і змочити бабу вужиком давало Ніні неабияку радість! Крім того ми читали казки, грали різні гри, в тому числі і гру в карти – війну, складанку (упрощене gemі), що їх Ніна швидко засвоїла і собі уподобала. Дівчинка кмітлива і добре пам'ятає навіть найменші дрібнички та й всякі нові вислови. Вміє вже трохи по-англійському, бо почала ходити до садочка. Нянька-мексиканка приходить тепер рідше, але з нею Ніна порозумівається ще далі по-еспанському. Має мале дівчатко свої примхи і нахил всім диктувати. Коли ми були самі, я трохи відучила її пхенькати. Жартом, кпинами. Мовляв, “де поділася наша Ніна? Бо прийшла до нас якась Пхенька”. А тоді питаюся Ніну: “ти думаєш, що нам варто брати Пхеньку зі собою на Союзівку?” “А Ніна на те: “Ні, нехай вона іде собі геть!”

5 липня 1994, Союзівка. Табір "Пташат" при Пласті ведуть самі батьки. Вчора вже були деякі зайняття, дітей поділили на рої. Уляна також зголосилася до помочі і стала сестричкою рою "Ластівок". Хлопці знову помітно підросли. Стефко великий, майже такий як Іванко, а вагою, мабуть, важчий. Любить їсти і багато їсть – а це дає наслідки. Сидимо при одному столі з Максимом, Уляною і хлопцями. Сусідній стіл – англійський, принаймні часто чуємо, що англійська мова там домінує. Взагалі, хоч "Пташата" закликають дітей говорити тільки по-українському, молоді батьки часто і самі переходять на англійську мову.

7 липня 1994. Союзівка. Діти, а разом з ними і батьки, мають виповнений різними зайняттями день... Найбільший плюс цього табору малят – діти починають поводитися, немов члени якоїсь одної великої родини. От напр. наша чотирилітня Ніна. Вчора Ніну із зайнятть та й на обід

відбирала я. Купила я їй на її прохання якийсь цукерок-наперсток. Вона, побачивши при столах з дітьми різних вже їй знайомих "сестричок" і "братчиків" (тобто батьків інших дітей), почала до них підходити, хвалитись своїм наперстком і зовсім навіть забула запитатися про своїх маму і тата, що їх вже кілька годин не бачила. Або, напр. іду доріжкою і бачу: іде похнюплений і заплаканий шестилітній. Почала я розмову. Виявляється, це Ромчик Пазуняк. Шукає тата. "Нема тата і нема нашого авта", плаче. Я його потішила: тато є, я його недавно бачила, ходи пошукаємо його. І ми йдемо з малим і очевидно знаходимо його тата з другим, меншим, хлопчиком...

21 серпня 1994. Wildwood Crest. В домі, крім нас, є ще інші дві українські родини з малими дітьми. Наші хлопці мають товариство. Вчора ми приїхали пополудні і ще мали кілька годин приємної погоди над океаном. (Хлопці навіть встигли ще пару годин покупатися)... Увечері наші сусіди, ще одна українська родина з дітьми та ми поїхали до Cape May Court House до... цирку! Це не був вишуканий елегантний *Cirque de soleil*, це був справжній популярний народний цирк із слонами, тиграми, ведмедями, клоунами і небезпечною акробатикою. Діти були очаровані!

23 серпня 1994. Wildwood Crest. Прегарний день – іскристе повітря, сонячно і не надто тепло... Багато часу провели на пляжі. Ввечері вдома всі милися-купалися, а я готовила-підгрівала вечерю. Діти були вже дуже голодні, але Уляна твердо тримається правила, що сідаємо їсти всі разом і починаємо молитвою. Отже чекаємо ще на маму, аж вона скупається. Раптом Стефко сідає сам до столу і я з кухні чую, як він починає голосно молитися: "Отче наш, Ти що є на небі...". Знаменитий малюк! Іванко – хитрунець, він уже перший скупався і прибіг до мене нагору – побачив холодні пальчики і хотів їсти на зимно. Я його пожаліла і – ніби на закуску – дала йому секретно пару підварених пальчиків ще перед вечерою. Але підступ не вдався. Іванко захляпав свою сорочку і мама зразу це помітила, вийшовши з купелі... Бабі було соромно за такий підступ і за те, що не передбачила, що може бути такий *corpus delicti*.

30 березня 1995. Торонто. Сиджу в гімнастичній залі, де Стефко має лекцію руханки. Це групові вправи з інструктором – всіх дітей є шестеро, з них Стефко – найбільший (Йому і

найбільше цієї руханки потрібно, бо він – товстенький, важить більше від Іванка!) Хоч година тільки 9:30, я почала свій день біля 6:30, бо хлопці приходять вранці, будять мене, щоб читати їм книжку, заки Іванко іде до школи! О 8-ій Іванкові треба вдягатися, снідати, щоб перед 9-ою вийти з хати. Отже він придумав уставати раненько, щоб можна бодай годину, півтори, читати. І хоч хата повна книжок до пересади, то ми читаємо, за пляном, позичену в університетській бібліотеці книжку – "На уходах" Чайковського. Тому і таке велике зацікавлення! Уляна каже мені, що я не мушу так рано зриватися, що вистане, коли вона скаже хлопцям, щоб мене не будили і вони не приходитимуть, коли ще всі в домі сплять. Але я її зупинила. Таке зацікавлення варто підтримати і плекати. Воно абсолютно варте посвяти часу, енергії і сну з мого боку. Ще рік-два і вони не схочуть слухати.

4 квітня 1995. Торонто. Іванкові уродини припадали вчора – 3 квітня. Але це був понеділок, звичайний будній шкільний день. Отже батьки організували Іванкові гостину для його приятелів напередодні в неділю і то тим разом не вдома, а в кругольні! Оригінальний задум: наперед може з годину хлопці (а було їх, здається, вісім) грали в круглі, а тоді, коли вже потімилися і зголодніли, отримали по перекусці, давали дарунки... Перекуску приготувляла обслуга кругольні, торт Уляна принесла з дому. Коштувало це, здається, по 8 дол. від особи і, очевидно, вимагало повної уваги зі сторони батьків, бо гру і прийняття треба було провадити і дітей розважати – але це справді добрий спосіб і значна полегша батькам, якщо порівнювати з уродиновими прийняттями вдома...

...Вчора їздили ми з хлопцями на перший у цьому сезоні тренінг копаного м'яча. Грають із Стефком в одній команді, під проводом дорослого тренера. Були там і дівчата. Це добра руханка на свіжому повітрі, та ще в уніформах, з номерами – зовсім як серйозна підготовка до змагань. І хлопці це люблять.

(Далі буде.)

Наша обкладинка

Аня Рейнарович-Борисенко брала лекції малярства у професора М. Кузьми. Крім того, вчилася малярства в Art Student's League. Одержала Bachelor Degree з Pratt Institute і Master Degree з Queens College в Art Education. Мистецький стиль малярки – це імпресіонізм. Любить малювати безпосередньо з природи, віддзеркалити момент і настрій в драматичних формах та різноманітних багатих кольорах. Працювала викладачем в High School of Art and Design в Нью Йорку. Мисткиня брала участь в багатьох мистецьких виставках в Українському Інституті Америки в Нью Йорку.

Our Cover Artist

Anya Reynarowycz-Borysenko began studying art under the instruction of Professor M. Kuzma and at the Art Student's League. She later earned a Bachelor of Fine Arts from the Pratt Institute and a Master's in Art Education from Queens College. The artist specializes in impressionism and favors dramatic forms and rich colors that capture a moment in time as well as mood. Her work has been featured in many exhibits, including exhibits hosted at the Ukrainian Institute of America in New York City. She has taught art at the Mary Louis Academy and at the High School of Art and Design in NYC. Anya is a member of Branch 56 in North Port, Florida.

Українські Ромео і Джульєтта

В той день важко було пройти по невеликій львівській вулиці Аврора, бічній Янівської... Тут розмістився військовий комісаріят і сьогодні покликано до військової служби молодих хлопців. З кожним новобранцем приїздила родина, знайомі, щоб попрощатися на дорогу. Служба тривала три роки. Гамірно було на цій вулиці розставання. Одні сміялися, інші плакали, але більшість майже хиталася на ногах. В повітрі висіла тривога про невідому в майбутньому долю новобранців. Офіцери з серйозними, а то й непривітними лицами пильнували порядок перед дверима будинку. Викликаний новобранець заходив у приміщення і вже більше з нього не появлявся. Кожного пригнічувало незнання, де буде проходити служба. За дві тисячі кілометрів, чи може трохи ближче, а може на території України? Сумнівно, бо з Галичини посилали хлопців звичайно на Далекий Схід.

Спостерігаючи це море людей, вираз їхніх облич, що віддзеркалював внутрішній стан душі, видно було перемінність їхніх почувань. Однак тільки на одній парі надовше зупинявся зір кожного, хоч багато дівчат прощало своїх хлопців, бо ці молодята не обнімалися, як всі інші. Вони стояли напроти себе непорушно, дивлячись один одному у вічі з виразом такої безнадійности, такого болю, від якого по щоках спливали сльози, що й самому хотілося заплакати. Дівчина була дуже молоденька, може яких 15-16 років, щупленька, з ясним волоссям і блідим личком. Хлопець, 18-річний, трохи подібний поставою до неї. Свої долоні тримав біля її лица, не доторкаючись до нього, з такою ніжністю, немов боявся, що вона може розпливитись в просторі під дотиком його рук. В тім його русі, його поставі, у виразі лица не можна було не відчуті цієї ніжности, любови, аж до обожнування. Яка ж була б прекрасна скульптура, якби скульптор міг був в цей час бачити цю пару українських Ромео і Джульєтти! Розлука для них рівнялася смерті.

Хоча бувало по-різному: деякі хлопці після служби залишалися в чужому краю і там женилися, забували свою рідну мову, писали листи якоюсь мішаниною, що не можна було зрозуміти, а повернувшись, старалися говорити на “государственном языке”. Повернувся і згаданий Ромео після служби на Далекому Сході, де служив в ракетних військах з атомними боєголовками. Він ані не оженився на чужині, ані не зрадив своєї мови. Привезли його хворого, щоб він помер на руках у своєї Джульєтти.

Мирослава Мирошніченко

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LXVII

FEBRUARY 2010

SHARING THOUGHTS, VIEWS, & NEWS

As this issue of *Our Life* goes to print, and according to all pre-election political predictions, the Ukrainian people will be preparing for a run-off ballot to be held in February. Once again, we in the diaspora, will be awaiting the results with much anticipation. During the 2004 Orange Revolution, nationwide protests caused the results of the original run-off to be annulled and a revote was ordered by Ukraine's Supreme Court. Many of us huddled around computers and radios to read and hear news about the recount. We cheered when the second run-off, conducted under intense scrutiny by domestic and international observers, was declared "fair and free." In the end, the voices of the people were heard, and Viktor Yushchenko was proclaimed the official winner. With his inauguration, held in Kyiv on January 25, 2005, the Orange Revolution ended.

One of the most critical ways that individuals can influence a government is through voting. The integral role that transparent and open elections play in ensuring the fundamental rights of citizens to a "participatory" government are clearly outlined in the "The Universal Declaration of Human Rights," which was unanimously adopted by the United Nations General Assembly in 1948. The role of such free elections in ensuring respect for a citizen's political and human rights is also the backbone of the International Covenant on Civil and Political Rights and the European Convention for the Protection of Human Rights. While this right to vote is widely recognized as a fundamental human right, this right is not fully enforced for millions of people around the world. In all too many countries, governments struggle to meet the challenge of the Universal Declaration related to free and fair elections. In order to help ensure this process takes place during the elections in Ukraine this year, Ukrainian umbrella organizations (for instance, the World Congress of Ukrainians) have organized election-monitoring groups.

While the Ukrainian National Women's League of America is an apolitical organization as defined by its by-laws (meaning that we cannot endorse a specific candidate), we obviously stand by these fundamental principles. Much has been accomplished in Ukraine in the past five years. Clearly, much has yet to be accomplished. We have witnessed steps that have led to the resurgence of Ukraine's national pride, prodigious efforts to fill in the blank pages of the country's bittersweet history to Ukraine's people, a new-found pride in the country's magnificent culture and heritage, and a new understanding and appreciation of the heroes of its political past. This progress has occurred because the citizens of Ukraine made themselves heard through their votes, as well as by their protests on the Maidan in Kyiv. But Ukraine now finds itself at a critical point in its development as a sovereign state as reintegration into the Soviet sphere is a very real threat. The UNWLA has written to Lila Hryhorovych, President of Soyuz Ukrainok Ukrainy, encouraging its members to exercise their right to vote, to make themselves heard, and discouraging the very real dangers posed by apathy. The will of the people of Ukraine must be heard, for it is the people who will define the country's future.

As we often acknowledge and write about in *Our Life*, the road to the Orange Revolution was paved with many years of personal commitment and sacrifices of those who resisted the Soviet system. 2010 marks the 40th anniversary of the death of one of these individuals—Alla Horska. As Dr. Natalia Pazuniak observed in her biographical notes on the life Alla Horska in *The Contemporary Ukrainian Woman: Her Role in the Resistance Movement* (1977), ". . . The post-Stalin period, specifically the beginning of the 1960s, was marked by a renewed desire for freedom among the young generation. This attitude emerged, a phoenix of the past's ashes, among the so-called Shestydesiatnyky (The Sixtiers)," a group of writers and poets who defied the regime's dictates that literature must conform to state-approved socialist realism. Many artists of the time, Horska among them, followed suit.

Horska, who was born in 1929 in Yalta, was a graduate of the Kyiv Fine Arts Institute and specialized in painting. Not raised Ukrainian, she came to realize her own identity as she matured. At that time, she began

to earn recognition as a noteworthy artist and eventually became a leader among younger artists, fighting for the rights of persecuted intellectuals. She was one of the organizers of the Club for Creative Young People. In 1962, together with Vasyl Symonenko and Les Taniuk, she discovered the burial places of victims of NKVD repressions in Bykivnia, Lukianivskyi and Vasylkivskyi cemeteries near Kyiv. In 1964, Horská, together with several fellow artists, created a stained-glass window for the foyer of Kyiv's National University. The window depicted Shevchenko protecting a woman symbolizing Ukraine; the artwork included a quotation: "I will glorify those insignificant, mute serfs, and will place my word to guard them." The KGB promptly destroyed the stained-glass window for its "ideological inconsistency." In 1965, many of Alla Horská's friends and associates were arrested and she began actively participating in the dissident movement. She openly sent statements opposing the arrests to the State Prosecutor. Voicing her own conscience, values, and beliefs, sealed Alla Horská's fate—to suffer years of persecution at the hands of Soviet authorities. She was murdered in 1970, presumably on the orders of the KGB. Today, Horská remains a symbol of the Ukrainian woman's courage and strength of character.

Marianna Zajac,
President

In Memoriam

It is with great sadness that I share with our readers the news of the passing of Jaroslaw Kurowyckyj on January 1, 2010. Beloved husband of Iryna Kurowyckyj, Honorary President of the Ukrainian National Women's League of America, Pan Jaroslaw was very supportive of our organization and proved his commitment through his many years of helping Pani Iryna.

Allow me to share with you a part of UNWLA's farewell to Mr. Kurowyckyj at the Panakhyda. "During the nine years Pani Iryna was National President, he was always supportive either by his presence or in the background. Pan Slavko was at every UNWLA Convention, at many a conference, even hosting the National Board annually in his own home. Often, he would answer Pani Iryna's e-mails or phone calls—always with a sense of humor, a smile, and a kind word. He knew more of the history of our organization than many of our members do. At the most recent UNWLA National Convention in 2008 in Michigan, Pan Slavko was honored with a certificate of appreciation from the UNWLA National Board.

You could always depend on a good discussion with Pan Slavko—he was a valuable sounding board and advisor to all Soyuzanky, but especially to his beloved wife. To Pani Iryna, he was a devoted husband, a loving colleague, and an advisor. Pan Slavko supported Pani Iryna in all her important work, whether it was with UNWLA or her work with the NCW, the ICW, or the United Nations. He was clearly proud of all her accomplish-

ments throughout the years.

Thank you, Pane Slavko, for your selflessness and generosity. May the memory of his full life, of his helpfulness and kind heart offer the family consolation during this difficult time of mourning. On behalf of the UNWLA National Board and all of its membership, I offer you our sincerest and deepest sympathy." May he rest in peace!

– Marianna Zajac,
President

The Cranes

Brother, do you hear,
Oh friend, do you hear
How the cranes fly in a grey string
Through the silent air.

As they sigh, sigh, sigh,
In a foreign land I'll die,
Wings too weary for the journey
Cross the ocean far too wide.

*Translated excerpt from
Bohdan Lepky's "Zhuravli"*

The ICW, the NCW/USA, and the UNWLA

by Iryna Kurowyckyj, Honorary President

The National Council of Women of Ukraine was founded in Kamianets Podilskyi, Ukraine, in 1919. In 1920, at the General Assembly in Oslo, Norway, NCW/Ukraine became a member of International Council of Women (ICW). One of the most prestigious international organizations, the ICW was founded in 1888 by Susan B Anthony, Elizabeth Cady Stanton, Lucy Stone Blackwell, and other famous American suffragettes. In fact, the “mother organization” of the International Council of Women and the National Council of Women of the United States was the National Women’s Suffrage Association (NWSA), which was very active in the United States for many years.

The next ICW General Assembly (or ICW Meeting as it was referred to in those days) was held in Washington, D.C., in 1925. Unfortunately, the Ukrainian delegation could not attend this meeting. During this time, Poland occupied Western Ukraine, which was the home of NCW/Ukrainian, and Polish authorities refused to issue visas to the Ukrainian delegates.

Sofia Rusova, the president of NCW/Ukraine, wrote letters to Helen Chekalenko Keller in Geneva and to Ukrainians in Canada and in the United States about this turn of events, urging members of the U.S.-based Zhinocha Hromada to attend this important event. Women in the West responded to this appeal. Attending the GA on behalf of Ukrainian women who were unable to attend themselves were Helen Chekalenko Keller from Geneva and Julia Jarema and Olena Lototsky from New York.

At this quinquennial ICW Meeting, a question was raised about the membership status of the Ukrainian National Council of Women/Ukraine. According to minutes from the meeting, “Lady Aberdeen, the President of ICW, explained that according to the rules laid down early in the history of the International Council by a special committee chaired by Mademoiselle Vidart, it was only possible to accept affiliation of the National Council of countries having a responsible Government. Lady Aberdeen was afraid that under the circumstances, it would be impossible to continue the affiliation of the NCW/Ukraine after the close of the Quinquennial Meeting. Madame Chekalenko Keller asked that more time be given to consideration of

the question, and this was supported by U.S. delegates.”

ICW records confirm that further consideration was of no avail. Despite the efforts of various individuals, NCW/Ukraine lost its membership in ICW.

On the way to New York after the ICW Meeting, Mrs. Keller suggested that it was critical that women of Ukrainian descent look for a new window to the international world. Since Ukraine had lost its independence and its international voice, someone else had to tell the world about what was happening to women and families in Ukraine. Her idea was to form a national organization (with no political or religious affiliations) that would allow Ukrainian women in the United States to work through U.S.-based national organization and with ICW to assist their disenfranchised sisters in Ukraine. And so, it came to pass—the organization Mrs. Keller had envisioned was founded in May 1925. That organization was the UNWLA.

In the years and decades that followed, UNWLA members worked through the NCW/USA to let the world know about Ukraine under the control of oppressive foreign powers. Delegates attending ICW General Assemblies shared details about Soviet oppression and the hardships suffered by the Ukrainian people.

Along with other UNWLA members, I was privileged to be a part of this process. In 1986, I attended the ICW General Assembly in London England. It was an uneasy time in the history of the world. Tensions between the United States and Libya had reached a breaking point, and the U.S. Air Force was conducting air strikes against Libya. The planes were departing for their missions from England. Thus, when UNWLA President Iwanna Rozankowskyj invited several members of her Board to attend the ICW GA, most declined the invitation. But there were those who were determined to carry out the UNWLA’s mandate to help Ukraine remain visible in the international arena, war or no war.

And so, the following UNWLA members were in the NCW/USA delegation attending the ICW GA that year: President Iwanna Rozankowskyj, Dr. Martha Bohachevsky-Chomiak, Iryna Kurowyckyj, and Dr. Maria Kwitkowska, who was

then president of World Federation of Ukrainian Women's Organization. Little did we know that we would soon be involved in discussions about dramatic and tragic events in Ukraine.

It was while we were in London during this General Assembly that the world first learned about the explosion of the reactor at the Chornobyl nuclear plant. We were stunned and nearly paralyzed from shock when we learned what had occurred. Lily Boykens, a delegate from Belgium, helped us write a resolution condemning the use of nuclear energy without proper precautions to protect human beings from harm, a resolution that we were later to present for consideration by the ICW. She told Martha and me that she had to help because she saw that we were too emotionally distraught to do the work ourselves.

Lily's her help was welcome and very valuable. As an Executive Committee member of ICW, she was able to bring the resolution to the Board; it was then presented to the Plenum, where everyone but the French delegation voted to accept it. A delegate from one of the island nations in the Pacific observed that the French were against the resolution because France was in the process of testing its own nuclear weapons in the Pacific. Nonetheless, the resolution passed unanimously — the first international resolution to be proposed and accepted on this particular matter.

The second ICW GA that I attended was in Washington, D.C., in 1988, and here again UNWLA members played an important role. The UNWLA's Washington Branch was registering the delegates. Due to the efforts of Martha Bohachevsky-Chomiak, the UNWLA also hosted a reception and fashion show at the National Press Club. In her book *The Splendid Vision*, author Jessamine Harmsworth later wrote:

I walked a few paces from the hotel to the National Press Club for a reception and Fashion Show sponsored by the Ukrainian National Women' League. I was early but made instant contact with Martha Chomiak who was due to chair the event. I sat firstly at the table with Ukrainians who had little

English except for one who helped translate. Then everyone began to arrive in great numbers and the buffet was assembled. When I first arrived, there were just empty tables, but finally after a lot of bustle, a magnificent amount of food was served. I tucked in as these buffets become my dinner when I am on my own. Then came the Fashion Show, displaying the various garments worn during 1,000 years of Christianity in Ukraine, presumably instituted by some princess. They gave me a lapel pin display with her picture. We had the usual speeches giving thanks etc. from Mrs. Sullivan NCW/USA president and others. After all the people drifted away, I stayed on and we had a great group of excited and enthusiastic Ukrainians and were photographed. They are lovely people and very warm in their friendship and it was inspiring and uplifting to be among them. There is a very strong community of the exiled Ukrainians in America.

The following General Assembly of the ICW was held in Paris, France, in 1993. It was the first time in the organization's 108 year history that the U.S. delegation was led by a Ukrainian-American woman: Iryna Kurowyckyj, President of the National Council of Women/USA.

In 1997, the GA was convened in Ottawa, Canada, and it was there that Ukrainian-American women met women from Ukraine's Zhinocha Hromada for the very first time. The following GA was held in Helsinki, Finland, in 2000. And it was in Helsinki that the National Council of Women of Ukraine resumed its historical place as a member of International Council of Women.

In 2003, in Perth, Australia, the Ukrainian delegation was in full force and was warmly welcomed by a very helpful Christina Syvenka Baily, then president of Soyuz Ukrainok of Australia. As most readers know, the next ICW General Assembly was hosted by NCW/Ukraine in Kyiv.

Maybe I'm prejudiced, but I think this was the best General Assembly I ever attended.

Cervantes: A wise man does not trust all his eggs to one basket.

Mark Twain: Put all your eggs in one basket—and watch that basket!

*In this month's issue we begin a series based on a lecture delivered by author and historian Martha Bohachevsky-Chomiak at the University of Manitoba (1997 J.B. Rudnyckyj Distinguished Lecture). An Honorary Member of the UNWLA and a member of Our Life's editorial board, Martha Bohachevsky-Chomiak has served for many years as director of the Fulbright Exchange Program in Ukraine. During her many years as a university professor, she taught at Manhattanville College, Johns Hopkins, George Washington, Catholic, Harvard, Seton Hall, and Fairleigh Dickinson. She also headed programs to support scholarly research at the National Endowment for the Humanities in Washington. A Phi Beta Kappa graduate of the University of Pennsylvania, she earned her Ph.D. at Columbia University in 1968. She has received numerous fellowships and awards, including Fulbright fellowships to Poland and Ukraine. Her published works include *The Spring of a Nation: Ukrainians in Eastern Galicia in 1848* (1967), *S.N. Trubetskoï: An Intellectual Among the Intelligentsia in Pre-Revolutionary Russia* (1976), and *Feminists Despite Themselves: Women in Ukrainian Community Life 1884–1939* (1988), a work that also appeared in Ukrainian translation in 1998. We encourage readers to respond to the information presented in this series, particularly with articles about new developments in women's organizations in Ukraine.*

WOMEN'S ORGANIZATIONS IN INDEPENDENT UKRAINE: PROSPECT OF POWER

Part I

The Soviet totalitarian regime's obsession with security with little understanding of women's needs, as well as Eastern European traditions of a patriarchal society vitiated the women's rights won in the first flush of the Revolutions of 1918. Today, in popular view feminism is either identified with communism or with frivolous Westernism; in both cases it is discredited. The peculiarities of Soviet gender policy, lack of familiarity with modern sociological discourse on gender, and the attraction of the ostensible golden age of domesticity are some of the factors that influence the behavior of women in contemporary Ukrainian society and hinder the resurgence of their lost tradition of community activism. The notion of gender as the socially determined role of sex, as contrasted with biologically determined sex roles, is only slowly gaining recognition among the intellectual elite in Ukraine. Women's organizations themselves are equally slow in popularizing the usage.

Nevertheless, although women participate little in the political and economic life of Ukraine, their lives stand to change most dramatically with the rise of a consumer economy.¹ Women constitute more than half of the population of Ukraine and the demographic situation in the country is such that the government is forced to pay attention to the position of women.² The population of Ukraine declined, due partly to a high abortion rate and a decline of birth rate.³ Rise of single-parent families, high incidence

of illnesses among children and the decline in multi-generational housing place heavy financial burdens on the government. The extra financial pressure on a badly strained budget forces the government to develop social structures better suited to using human resources. The effectiveness of these programs in large measure hinges on the participation of women and their willingness to cooperate with the government in implementing whatever measures are developed.

Despite their seeming absence, women in Ukraine have demonstrated their potential power. In the last months of the existence of the USSR women's organizations outside the control of the Party mounted mass demonstrations that challenged the Soviet political system. In the six years of Ukraine's independence, over fifty women's organizations were created, most based upon broad community principles. Gradually, they became visible in the public arena because their traditional interests—welfare, family, health care—had political repercussions. The public demonstrations of women on behalf of family and domestic issues crossed existing social and ethnic divisions, thus creating another forum for the civil society in Ukraine.

The disintegration of the USSR coincided with the United Nations Decade of Women. The thrust of this UN initiative was to stress the importance of establishing nongovernmental organizations of women that would implement development programs. Just as Ukraine, the country, had to

refashion itself as a genuinely independent state from a Soviet Republic, so its women had to create women's organizations that would enable them to participate in the international women's movement. From the initial United Nations First International Conference of Women in Mexico in 1975 to the Fourth conference in Beijing in 1996, the path for women in Ukraine was one of growing self-awareness, assimilation of alternative terminology and conceptualizations to those used by the Soviets, and the creation of new organizations.⁴

Within the Soviet Union, only those women's organizations authorized by the party had been permitted; none of them were specifically Ukrainian.⁵ Mikhail Gorbachev, the last Secretary of the Communist Party of the Soviet Union, tried to muster active women's support for his cause by authorizing the establishment in 1987 of a separate Council of Women of Ukraine (Rada Zhinok Ukrainy).⁶ It was headed by Maria A. Orlyk, closely connected with the Party apparatus, and did not gain new support for Gorbachev.⁷

When women mobilized, it was in response to abuses in the army perpetrated against their sons. Mothers of draftees were the first activists in the late 1980s to form an effective pressure group. Awareness of the brutalities against Soviet draftees was made more acute by the fact that soldiers served in republics other than the one from which they stemmed and were cut off from informal contact with civilians.⁸ Because the soldiers found little recourse for their grievances in the vast Soviet Army, women organized themselves into the Committee of Soldiers' Mothers (Komitet Soldatskykh Materiv) to defend their sons. The Committee originated in Moscow and the first mass demonstrations were held there in 1989. Although the Mothers' Committees were strong in Ukraine, which had borne a heavy burden of the unpopular war in Afghanistan and which used recruits to clean up the nuclear waste at Chernobyl, the most visible of its activists were not connected to any of the so-called Ukrainian nationalist groups. The organization drew media coverage but was not accused of nationalism or of political sabotage.⁹

The Committee of Mothers held its first All-Union Congress in September 1990 in Moscow, demanding that Gorbachev create a Presidential Inquiry Commission to investigate the abuses. Gorbachev authorized the Commission only in November, but limited its competence so as not to undermine the military. In August 1990, within days

of the proclamation of the sovereignty of Ukraine, the Committee of Mothers of Soldiers in Ukraine, headed by Liudmyla D. Trukhmanova and actively supported by Valentyna Artamonova, held a mass rally in Zaporizhzhia, a city not known for its Ukrainian nationalism. That was an important factor because the activities of women could not be dismissed as merely expressions of nationalism.¹⁰ When the mothers realized they were helpless before the whole Soviet military-industrial complex, they reasoned that a national army, close to home would be more likely to reform. It was not the case of patriotism driving the women to support the national army, but women deciding that a national army would protect their sons from abuse better than the All-Union one ever could. Later, political motivation was read into the activities:

The differences [between Ukrainian and Russian women] were clear in the manner in which the Ukrainian faction reacted to the conclusions of the Presidential Commission. As the co-chair of the Ukrainian Committee, Valentyna Artamonova, pointed out, the investigation convinced the Ukrainian women that their sons would never be safe from abuses in a Soviet army. "We mothers finally realized that the Soviet Union is such a huge state that such atrocious actions could take place and it would be impossible to prove anything. . . . And so we began the struggle for our independent state and for our army."¹¹

Service in the military placed young men at risk; disregard of ecological safety endangered all children. The disastrous ecological conditions, of which Chernobyl was merely the most publicized example, made many mothers aware of the connection between the policies of the regime and the welfare of their children.

(To be continued in next month's issue.)

NOTES

1. Even simple information about items of household convenience will strengthen the revolution of rising expectations that doomed the Union of the Soviet Republics.

2. The disproportion between the sexes is higher than in most other countries. Demographers suggest that this is due not only to the losses of Ukraine in the thirties and forties, but because of the high rate of early mortality of males. See Pyrozshkov, S.I., N.M. Lakiza-Sachuk, I. V. Zapatima, *Ukraina v demografichnomu vymiri: Mynule. Suchasne. Maibutne* No. 35, Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen Kyiv, 1995, p. 15.

3. N.M Lakiza-Sachuk, *Deformirniushchee vlianie sovremennoho planirovaniia semii v Ukraine na osnovy*

demograficheskogo vosproizvodstva ee naseleniia, No. 8. Natsionalny instytut stratehichnykh doslidzhen Kyiv, 1993, p. 25.

4. Conscious feminism emerged in Ukraine at the end of the nineteenth century and spurred the creation of separate women's organizations from 1884 on. In Western Ukraine, where these organizations were legal until 1939, they defended the interests of Ukrainian women and the political reality was such that the stress came to be placed, especially in writing about the organizations, on Ukrainian rather than on women. The Tsarist regime denied the claims of Ukrainians to a separate national status, hence there could not be any separate Ukrainian women's organization.

5. Officially, feminism was branded bourgeois and non-Soviet Ukrainian women's organizations nationalist. Separate party women's organizations were disbanded in 1930, when the woman question was considered solved. New women's organizations were established after the Second World War to facilitate participation on the international forum. The organization was all-Soviet.

6. The resolution authorizing the new organizations tellingly illustrated what the elite of the former USSR expected: "women [in the USSR], who continually enjoy the paternal care of the party, to support its policy of speeding up the socio-economic development of the country with all their heart." Quoted in *Visti z Ukrainy*, No., 1987, p. 2.

7. A Council of Women of Ukraine, recognized by the International Council of Women, existed during the period of the Ukrainian National Republic and through a decade of exile in the 1920s. The Soviets opposed it, in much the same fashion as they boycotted the international women's movement outside the socialist camp. Marianna Kozyntseva wrote in an article "Puzzling over equality," in *News From Ukraine* no. 40, 1990: "Never since the 20s, when the independent feminist movement in this country was banned as 'bourgeois' have the governmental women's commissions been anything but mere rubber-stamps. The big question now is if they will change their role or become the antipode of popular women's movement."

8. See for instance "I bude syn, i bude maty," by Oleksandr Kryvoshei and Liudmyla Chechel, in *Radianska Zhinka*. No. 11, 1990, p. 3 5. This journal, published monthly in a run of more than two and a half million and previously derided for its bland toeing of the party line, invited its readers to express their views on the demands of

the mothers' committee. See also Bohdan Pyskir, "Materi dlia Batkivshchyny," in *Suchasnist*, June, 1994, pp. 70-82. The high mortality rate of soldiers from Ukraine in the Afghan war made mothers acutely aware of the political issues in the country.

9. Nevertheless, some journalists and even the democratic deputies who accused the army of dilatory tactics, argued that the women should have been more forceful in trying to limit the power of the military. One commentator complained that: "Mothers could play a particularly major role in this situation. But they, unfortunately, still remain passive." In an article published in *Lviv* on March 27, 1991, a student charged the women with lack of zeal in pressuring for the implementation of the reform. At a meeting of the Lviv Regional Council and the representatives of the Regional Military Command, held at the initiative of the Committee of the Mothers of Soldiers in the Lviv Region, the director of the political division of the Regional Military Command, Oleksander Kyzym, and the director of the draft board Victor Ivanov, expressed a personal willingness to cooperate with the wishes of the mothers but pointed out that the decisions could not be regionally made and depend on the Supreme Soviet of Ukraine. Andrii Voloshchak, "Soldatski materi, iednaitiesia!" *Za Vilnu Ukrainu*, 27 March, 1991, p. 1. The same newspaper in its issue for February 5, 1991, published a statement of the Coordinating Council of the Mothers of Soldiers in Ukraine, accusing both the elected deputies and the government of not following through on the promise to limit service of the boys to the home country. The heading of the statement: "We will defend our sons."

10. Text in *Radianska Zhinka*. No. 11, 1990, p. 27. Women demanded some civilian oversight, a shortened term of army service, increased leave time, and the creation of permanent medical commissions responsible to the local elected councils. They also demanded that the Minister of Defense of Ukraine be a civilian; there was even a suggestion that Trukhmanova head that post. The appointment of Valerii Shmarov as the Minister of Defense in 1995 marked the first civilian in this post in the experience in any post-USSR state.

11. Pyskir, in *ibid.*, p. 72, quoting an interview held in August, 1992, in Kyiv with Valentyna Artamonova and Fatima Bachynska, co-chairs, of the Committee of Soldiers' Mothers in Ukraine.

Ліліана Косановська

Хмари у небі розгойдує вітер,
Наче приборкує дощ...
Сумно-незатишно вдома сидіти –
Мрії у хмарах також
Сипляться нині аж надто вороже,
Зраджують літо й мене.
Хмару з небес вітер скинути може –
Хмару з душі не жене.

Liliana Kosanovska

The clouds are scattered by the wind
As if to fend off rain . . .
It's sad, disquieting to sit at home
Dreams, also clouded,
Descend today like something ominous
Betraying both the summer and myself
The wind can toss a cloud down from the sky
But will not chase away the cloud within my soul.

Theresa Caryk Honored by National Institutes of Health

Theresa Caryk, a member of the UNWLA Branch 78, was recently awarded a medal of recognition by the National Institutes of Health (NIH) for her contribution to deciphering the genetic code by which information in genetic material (DNA or RNA sequences) is translated into proteins. This achievement was identified as a National Historic Chemical Landmark by the American Chemical Society and honors were bestowed on Dr. Marshall Nirenburg (who was awarded a Nobel Prize in 1968 for this discovery) and his co-workers, including Mrs. Caryk, who was an integral member of the research team working on the project.

Theresa joined Dr. Nirenburg's laboratory in 1962 and was his technician for 12 years. Prior to that, she worked at the Gerontology section of the Heart Institute in Baltimore, Maryland. After moving to Silver Spring, Maryland, in 1962 she continued working full time and raising three

children. Each of her children attended Ukrainian School, every Saturday for 12 years. She is a faithful member of the Ukrainian National Shrine of the Holy Family in Washington, D.C., where she has been president of the Mariiska Druzhyna for the last 11 years.

After 32 years of Civil Service, Mrs. Caryk joined the laboratory of Dr. Craig Venter at the Institute for Genomic Research in Rockville, Maryland. Dr. Venter was in the process of sequencing the entire human genome. Just recently he received the National Medal of Science from President Obama.

Theresa Caryk was co-founder of UNWLA Branch 78, which was founded in 1964 and is based in Washington, D.C. She is still active in organizing events and attends branch meetings as well as UNWLA conventions.

Article contributed by Mrs. Caryk's son-in-law, Joseph Dal Porto, Ph.D.

The UNWLA joins Mrs. Caryk's family and friends in congratulating her for this achievement.

From the editor. We appreciate articles about UNWLA activities and accomplishments. Seasonal and holiday stories, poems, letters, and profiles of individuals whose achievements are interesting or inspirational are also welcome. Please forward your articles and photographs to English language editor Tamara Stadnychenko c/o UNWLA headquarters. **We ask that all contributors include a telephone number to allow us to acknowledge submissions and verify information.**

Decoding Vitamins

by Ihor Magun, M.D., F.A.C.P.

Deciphering the Hype

“Health, vitality, youth and strength—all possible” is one of several eye-catching phrases propagated by the vitamin industry to draw our attention to their products. To add to the draw, acronyms like RDA, DV, and DRI are thrown in to provide the “medical terminology seal of approval.” So what does all this really mean, and do we really need to take vitamins?

We can start by deciphering those above-mentioned acronyms. RDA is Recommended Daily Allowance, the amount of a particular nutrient needed to meet the daily basic need. This amount is determined by the medical community. DV or Daily Value is a value given for consumers (found on labels) to use as a guideline for understanding the recommended daily allowance by percentage. DRI, which stands for Dietary Reference Intake, is the newest standard for nutrient requirements. It is a complex standard because it is made up of various components and essentially does little more than add to the vitamin confusion. Another factor that adds to this mix is that the Food and Drug Administration (FDA) does not regulate vitamins, so we are left at the mercy of the manufacturers.

Do I Need Vitamins?

So what (if anything) should we be doing for vitamin supplementation? Should we just start the morning with a bowl of Total and be set for the day? The answer, as in so many cases with health questions, is going back to basics, common sense, and heeding medical advice. The medical community has always maintained standard recommendations for vitamin supplementation, and these recommendations haven't changed in years. Pregnant or breast-feeding women, strict vegetarians or people on other severely restricted diets, individuals with nutrient-depleting diseases of the gastrointestinal tract, and individuals with long-standing diseases (such as medication-treated psoriasis and others that require individual recommendations) should take supplements. If you fall into one of these categories, take the vitamin. If, on the other hand, you eat at least five servings of fruits and vegetables each day with a bowl of fortified cereal, you probably do not need any vitamins. It won't hurt you to take a multivitamin, but this

would be superfluous. If, however, you don't eat correctly, vitamin supplementation is recommended.

Which Vitamins?

Once you know that you need vitamins, the next thing to decide is which vitamins. As you are probably aware, the best vitamins are directly derived from a food source. Unfortunately, getting this “direct vitamin source” is not always possible. Many of us simply do not eat enough nutritionally rich foods. We avoid them, eat very little of them, cook them too long, or purchase them and let them sit on the pantry shelf until the vitamin/mineral content dwindles or is lost completely.

The best way to fix this is to make changes to your nutritional lifestyle and eat those fruits and vegetables. The next best thing is to take vitamins. Store brands from major drug companies and retailers are a reliable source for vitamins. Brand-name products are good, but not necessarily better. They may offer a better tablet size that is easier to swallow or a better outer coating that prevents oral dissolving, but these don't affect the vitamin properties and potency. Choosing a brand is an individual decision, but avoid products that advertise their products with sensational claims that sound too good to be true. Some of these claims are made by reputable companies but many have not been substantiated.

A Word About Vitamin D

One of the most important vitamins that sustains the human body and has proven benefits is Vitamin D (also known as cholecalciferol). Vitamin D promotes healthy bones and plays a very important role in the maintenance of calcium and phosphorus levels in the blood. Ongoing studies demonstrate that this vitamin may help prevent some types of cancer and may have immune-boosting properties. Ironically, this is the only vitamin that the human organism can produce by itself. The human skin makes this vitamin, but this requires sun exposure throughout the year on a daily basis—something we have learned we need to avoid. Moreover, food sources of vitamin D are limited. You would need to drink a quart of fortified milk or eat more than the recommended portion of fatty fish (such as tuna or

salmon) to get adequate amounts. For these reasons, taking a Vitamin D supplement is highly recommended. 1000 International Units (IU) of Vitamin D is the recommended dosage for all adults, with or without multivitamins. This dosage has been tested by the Harvard School of Public Health, which has also determined that adults can safely take up to 2,000 IU per day. Note that some osteoporosis medications include Vitamin D, so check your prescription with a doctor or pharmacist before choosing a Vitamin D supplement.

Vitamin Power Points

1. Talk to your doctor about specific recommendations for your individual needs.
2. Try to get your vitamins from colorful fruits and vegetables. You cannot ingest too much of any vitamin from foods, but you can overdose with mega doses of oral vitamin and mineral supplements.
3. The best time to take vitamins is with a meal.
4. If you feel you don't need a multivitamin, talk with your physician about the benefits of Vitamin D.

Gravity

by DMZ

It was over forty years ago that we bought our two-story colonial house. The property came with a large yard, which my husband set to work turning into a “magic garden,” leaving me to deal with the house itself. Back in those days, both of us approached our respective tasks scientifically—and that science was mostly concerned with Energy and Motion. Gravity was a concept for school books, not for life.

The house was built on a slope, which turned two stories into three in the back, giving me two sets of stairs to run up and down. I ran up and down those stairs many times a day, and I walked fast, almost flying—chasing children and pets while juggling cups, kitchen tools, grocery bags, and other things in ten fingers that never dropped anything. Energy and Motion were everything.

When the old “second car” broke down, there long walks to the suburban store. When my husband developed an urge to travel, there were long flights to far away places. Science said that the world was round, and my husband and I, already adept at defying gravity, flew around the planet like two moons, packing and unpacking suitcases as we came and went.

Not all that long ago, however, I began to notice that my life was being affected by that other scientific concept—Gravity. Going up the stairs takes my breath away. The gallon of milk I easily used to swing above the kids' heads, now weighs half a ton. Back then, my hands made sure that gallon of milk didn't fall; if it had fallen, Energy and Motion would have taken care of the mess in no time. These days, cleaning up spilt milk makes me ache all over.

The teaspoon I pull from the drawer slips from my fingers to the floor. The teabag misses the cup of hot water and slides into the sink. The saucer I reach for on a shelf falls on my head. The laundry basket full of clothes used to be wide. Now it is wide and heavy, and there are days I can't carry the basket up the steps. Some days my sweetheart of a husband carries it up for me. But I have noticed that he's breathing hard too.

Gravity has taken over our house and our lives. Where I once flew, I now walk, and the walking is getting slower and slower. My darling grandchildren take turns “grandma watching” and, following a doctor's advice, my daughter got a “handicapped” tag for my car, letting me park close to things so I can conserve Motion and Energy as Gravity becomes stronger and stronger.

The tag is a blessing and I frequently say a prayer of thanks for my daughter. I also thank God for the good people who slow down and stop and wait while I am crossing the street. Seems strange—it was not that many years ago that I was the one stopping while some elderly person was trying to cross the street. Now I'm the one holding up traffic.

But when I think about it, it's not Age doing this to me. It's just Gravity.

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИСТОПАД 2009

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На Тривалий **Фонд ім. Віри Менцінської** 2,000 дол. Склала Віра Менцінська.

На Меморіальний **Фонд ім. Стефанії і Василя Бабіїв** 5,000 дол. склали Orest & Lidia Bilous Family Foundation.

На Тривалий **Фонд ім. Ореста і Лідії Білоусів** 5,000 дол. склали Orest & Lidia Bilous Family Foundation.

На Тривалий **Фонд ім. Володимира і Олени Шиприкевичів** 5,000 дол. склала Олена Шиприкевич.

На Тривалий **Фонд 67-го Відділу США у пам'ять бл. п. Ірени Кушнір** 250 дол. слав 67-ий Відділ США.

На Тривалий **Фонд 67-го Відділу США у пам'ять бл. п. д-ра Льва Кушніра** 50 дол. склав 67-ий Відділ США.

На Тривалий **Фонд 67-го Відділу США у пам'ять бл. п. Мотрі Кушнір** 50 дол. склав 67-ий Відділ США.

На Тривалий **Фонд 67-го Відділу США у пам'ять бл. п. Анастазії Жилавої** 50 дол. склав 67-ий Відділ США.

ДАТКИ

10,000 дол. Orest & Lidia Bilous Family Foundation; 5,000 дол. д-р Марія Фішер Слиж; 1,650 дол. Комітет Української Гімназії, Регенсбург, Німеччина 1945-1949; 1,250 дол. Осередок Української Спадщини "Мозаїка", Рочестер, Н.Й.; по 1,000 дол. Віра Менцінська, 86-ий Відділ США, д-р Богдан і Роксана Харкевичі, д-р Христина Дурбак, Адріан і Христина Сливоцькі, Об'єднання Українців Америки "Самопоміч", Оксана Бачинська, Богдан і Ірена Глушевські, Володимир і Катря Воловодюки, Зенон і Доля Кріслаті; по 500 дол. Юрій і Олександра Раковські, John Momot, Ярослава Білик; 483.50 дол. Тиміш і Аня Гнатейки; по 250 дол. Олександра Голюка; по 200 дол. Зеня Кузель, Ярослав і Галина Оберишини; по 100 дол. Віталій і Татяна Кейс, Марія Безушко, Марія Одежинська, Наталя Клапішак, Олександр Мотиль, Данило і Марія Савицькі; по 85 дол. Стефан Киньо, Ольга Кулинич; 75 дол. Богдан і Марія Полянські; по 50 дол. Марія Змуркевич, Галина Корсунь, д-р Богдан і Богданна Худьо, Роза Воробель; 40 дол. William & Margarete Kies; по 35 дол. Анна Бойчук, Марія Висовська, James Wilson; по 25 дол. Мирон Бурик, Оксана Радиш, Люба Гуралечко, Марта Мулик і

Кристофер Баксер, Тамара Сидоряк, Оксана Олач, Орест і Марта Кебало, Модест Артимів, Ольга Чмола; по 20 дол. Євген і Ольга Мороз, Ігор і Наталка Гавдяки, Роман і Оксана Тресньовські, Susan Lamia; по 15 дол. Галина Сминдак, Роман Ференцевич, Стефанія Ландвїйт, Мирослава Глушок, Володимира Біланюк; по 10 дол. Helen Horos, Софія Лонишин, Joel Epstein, Романа Дигдало, Рената Бігун; по 5 дол. Stella Hackbarth, Оксана Стельмах, Марія Крижанівська.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА РОЗБУДОВУ МУЗЕЮ

У світлу пам'ять **бл. п. Володимира Магуна** складаємо 200 дол., а родині покійного, наші щирі співчуття. Ігор і Л юба Декайло.

У пам'ять **бл. п. Володимира Магуна** складаємо 300 дол. Олег і Роксоляна Мітрінга.

У пам'ять **бл. п. Каліни Ісаюк Баддлей**, сестри Оксани Тритяк, складаємо 100 дол. Проф. Зірка і проф. Роман Воронки

У пам'ят. **бл. п. Євгена Змія** складаю 100 дол. Юліян Гельбіг.

У пам'ять **бл. п. Ірени Кушнір і Мотрі Кушнір** датки склали: 100 дол. Євген і Стефанія Зиблікевичі; по 50 дол. Bruce Schmitt, Ірина Бучковська, Тетяна Артимишин Данилів, Маріанна і Вікторія Вакуловські; 25 дол. Ольга і Юлія Якубовські; 10 дол. Леся Міндзяк

Замість квітів на свіжу могилу нашого кузена, **бл. п. д-ра Богдана Осадци** складаємо 100 дол. Дружині Тані з родиною пересилаємо глибокі вислови співчуття. Олександр і Дарія Леськіві.

У світлу пам'ять **бл. п. д-ра Богдана Осадци** складаємо 100 дол. Теодозій і Ольга Зазулі.

У пам'ят. **бл. п. д-ра Богдана Осадци** складаю 100 дол. Надія Дейчаківська.

У пам'ять **бл. п. Юліяна Котляра** складаємо 100 дол. Проф. Тарас і Ольга Гунчаки.

У пам'ять батьків, **бл. п. Никифора і Марії Гірняків** складаємо 100 дол. Мирон і Люба Гірняк Чолган.

У світлу пам'ять **бл. п. Володимира Магуна** складаю 25 дол. через 1-ий Відділ США. Родині моє щире співчуття. Евдокія Кріль.

З НАГОДИ

З нагоди **25-літнього ювілею 113-го Відділу США** 100 дол. склав 1-ий Відділ США.

Щиро дякуємо за підтримку!

Управа і адміністрація УМ

ДІЯЛЬНІСТЬ 108-го ВІДДІЛУ СУА, НЮ ГЕЙВЕН, ОКРУГА НОВА АНГЛІЯ (2009 р.)

В житті нашої організації, як і в житті кожної з нас, радісні і сумні події чергуються між собою. Радіємо, що у 2009 р. ми приєднали до відділу нових членок: Богданну Сендіч, Орису Яновську та Ірену Лімбергер. Вони збагатили нас своїми новими думками і гарною працею. Одночасно з великим сумом на щорічній Службі Божій за всіх покійних членок відділу ми молилися також за спокій душі бл. п. Марти Рудик, яка відійшла від нас у 2009 році.

Кожного року в січні відділ приготує спільними силами Різдвяну Просфору – обід для усієї громади з традиційними стравами та співом колядок. Душею цієї імпрези є ніким не заступима Ірена Гладка.

В традицію відділу ввійшло проведення Славою Горбатою при співпраці з донею Христею і добровольців відділу писання писанок навесні і виготовлення ялинкових прикрас перед Різдвом. Лекція писання писанок притягає не лише дітей і дорослих з місцевої громади, але й неукраїнців. Учасники прослухали цікавий реферат п. Слави про історію писанки, а також самі писали писанки. Цей захід оголошується в американській пресі.

На сходах в минулому році членки відділу прослухали дві цікаві доповіді: про здоров'я жінки, яку підготувала Уляна Зінич, професор медичних наук коледжу, і про мистецтво виготовлення герданів, під час якої Богданна Сендіч показала зразки своїх чудових праць і розповіла про своє зацікавлення цим видом мистецтва. Крім того, Христина Мельник і Уляна Зінич (обидві члени Головної Управи

СУА) провели дискусію з членками відділу про зміни у Статуті СУА.

Літом ми веселилися на пікніку, проведеному Округною Управою Нової Англії, що відбувся в парку недалеко міста Гартфорд. Членки нашого відділу виконували на цьому святі пісні на слова Тараса Шевченка. В липні група союзнок відвідала Український Музей в Нью Йорку.

Референтка суспільної опіки Маріяна Мікоска подбала про висилку одягу забавок та простирадл для дітей у сиротинці міста Харкова. Усі ці речі подарували союзнянки відділу.

З нагоди 100-літнього ювілею місцевої греко-католицької церкви св. Архистратига Михаїла пані з відділу включилися у працю приготування цього свята, яке відбулося у вересні.

До найбільших успіхів нашого відділу зачисляємо багаторічну працю „Світлички”, яка існує від заснування відділу, майже 40 років.

Слід згадати, що щогорічний різдвяний базар та продаж святочного печива, що проходить під керівництвом Ліди Хоми, приніс гарний дохід на різні цілі відділу.

Вирішено подарувати 500 доларів на виставку про Івана Мазепу, яка має незабаром відбутися в Українському Музеї в Нью Йорку.

У відділі панує приємна атмосфера і дружня співпраця. Це завдяки нашій ввічливій голові Ареті Геран, котра вміло проводить сходи і сумлінно виконує свої обов'язки, співпрацюючи з усіма членами Управи.

Надія Троян, пресова референтка.

Богдана Микита

Моє вікно розкрилене у вечір.
Так несподівано розтанув сніг.
Єдиний мій рятунок – втеча
Від себе і від тебе, і від слів.
Долоні зацілує тихий грудень,
Але мені до нього все одно.
Густа, холодна і нестерпна сутінь
Пролазить у відчинене вікно.

Лист до редакції

Союз Українок Америки є дуже близьким моєму серцю. При допомозі Вельмишановних Членкинь цієї чудової організації і їх муравлиної праці в реалізації моїх частих виставок, ми взаємно могли причинитися в донаціях різних потреб нашого збіднілого народу, починаючи від нещасних опущених сиріток до немічних людей старшого віку. Своїми виставками по всіх поселеннях наших громад Америки і Канади я мав нагоду своєю творчістю нагадувати Батьківщину, вичаровуючи її красу і наповнити серця теплом дорогих споминів, заспокоюючи тугу за рідним краєм. Техніка моїх картин – це олії, темпері, акварелі, різні матеріали виконання (Mixed Media), дереворити і паперорити, які є моєю індивідуальною технікою. Це połącження графіки і малярства, що є новим вкладом в скарбницю українського мистецтва. Картини цієї техніки посилаю для репрезентації в журналі „Наше Життя”.

З правдивою повагою,
Богдан Божемський.

Зелені грушки.
Green Pears

Bohdan Borzemsky was born in Kolomyia, Ukraine, and studied at the Lviv National Institute of Art and at Cooper Union Art School in New York, which later presented him with two Alumni Association Awards for his outstanding achievements in graphic art. A master in the technique of woodcuts, he has invented a novel and unique technique that he calls “papercuts,” substituting heavy paper stock for wood. The artist draws inspiration from his native Hutsulshchyna and its inhabitants—mountaineers whose hard life and rich folk art have had a decisive influence on his personal artistic creativity. Mr. Borzemsky’s work has been featured at numerous solo and group exhibitions in the United States and abroad; his work is prized by private collectors in many countries. We are please to share two of his hand-colored papercuts with our readers.

Турецький гарбуз
Turkish Gourd

ДИТЯЧА ВИШИВАНА ЗАБАВА

Учасники дитячої вишиваної забави 8 листопада 2009 р.

Дитяча вишивана забава завжди відзначається популярністю в нашій громаді, але цього року вона була однією з найкращих. 76-ий Відділ СУА вже понад сорок років влаштовує цю цікаву імпрезу. Однак цього року Вишивану забаву підготовляли два відділи СУА: 76-ий і наймолодший Відділ Дітройтської Округи – 132-ий ім. Гайді Стефанишин-Пайпер. Добре організована реклама: летючки, повідомлення по радіо і електоронною поштою зібрали велику кількість учасників. Окрім дітей та батьків прийшли бабусі і дідусі і навіть кілька прабабунь, щоб подивитися на виступ діточок.

Розпочинаючи імпрезу, голова 76-го Відділу СУА Рома Дигдало та голова 132-го Відділу СУА Наталя Липецька-Тарнавська привітали присутніх та передали ведення програми Тані Бедрус. Виступ дітей був дуже вдалим. Сценка в двох діях „Найкраще місце в світі”, яку уложила Мирося Бараник і разом з вчительками садочків Анею Ткачук та Галею Головач підготовляли дітей до виступу. В першій дії діти садочків 76-го Відділу СУА і Рідної Школи, немов барвисте намисто, вийшли на сцену під звуки пісні „Гей машерує дівтора”, яку виконала Т. Бедрус. Діти співали, декламували віршики. Раптом на сцені з’явився Вітерець, а діти перетворилися в різнокольорові Листочки. Вітер закликав листочки піти разом з ним у танець. І закружляли Листочки разом з Вітром по сцені, співаючи пісеньку „Ой, ду-ду-ду-ду-ду, хто зі мною потанцює в ліску”.

В другій дії з дітьми виступали їхні матері і навіть одна бабуня, які були лісовими звірами. Сценка була про маленького, але дуже цікавого Зайчика, який хотів знайти, де є найкраще місце в світі. Він розпитував всіх звірів, але ніхто з них не знав. Аж прийшов вуйко Ведмідь і сказав, що він знає, де є це місце і що він заведе туди Зайчика. Ведмідь, Зайчик та всі звірі пішли разом шукати це місце. Ведмідь запровадив їх до Зайчикової хатки. Тоді всі зрозуміли, де є найкраще місце в світі.

У виступі, крім дітей, брали участь: Віра Андрушків – Ведмідь, Галя Головач – Лисичка, Богданна Думанська – Їжачок, Матейко Джекс – Зайчик, Марта Прийма-Джекс – Зайчиха, Зіна Соболь – Вивірка, Денис Слюсар – Вітер, Ярослав Хребтак – музичний супровід.

Другою частиною програми був показ вишиваного одягу. Діти виходили на сцену, а ведуча програмою представляла кожного з них. В кінці всі діти забавлялися разом – співи і хороводи, якими вміло керувала Таня Бедрус. Приємно було спостерігати, як молоді мами включилися в забави дітей, допомагаючи ведучій, бо власне так і повинно бути.

Окрім дитячої програми для гостей був старанно підготовлений буфет: канапки, піцца, різноманітне домашнє печиво, кава, чай, солодкі напої. Союзянки обидвох відділів СУА щедро дарували солодке. Членки 32-го Відділу СУА зробили оригінальну декорацію столів, членки 76-го Відділу СУА відповідали за буфет. Ліда

Колодчин провела дитячу лотерію, а Наталя Липецька-Тарнавська – лотерію на торт. Вона також спекла цей торт (бо це спеціальний привілей голови відділу, коли треба щось зробити, а ніхто не голоситься добровільно, то робить сама голова).

Слід відзначити, що ціла імпреза пройшла приємно і з великим успіхом. Гарно забавлялися і старші, і молодші. Такому успіхові

треба завдячувати Миросі Бараник, яка підготувала таку цікаву програму, а також дружній співпраці союзянок обох відділів СУА. Важливим є те, що молоде покоління активно включилося до праці, і це дає надію на успіх таких заходів в майбутньому.

Рома Дигдало,
голова 76-го Відділу СУА.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

Василина Дмитрик

Великопостні страви

Пропонуємо пісні страви, які вживають під час Великого посту. Кожна господиня, звичайно, може доповнити меню такими традиційними наїдками, як вареники, палушки, голубці з грибами чи картоплею тощо, чи своїми фірмовими стравами – що кому до смаку.

Салата гуцульська. Зварити в лущинні картоплю і білу велику фасолу (можна з банки). Шампінйони порізати не дуже дрібно і висмажити з цибулею. Все це змішати, заправити сіллю, перцем і олією до смаку.

Салата з селери. 1-2 стебла селери, 1 яблуко, сік з цитрини. Селеру почистити, дрібно порізати, скропити цитриновим соком. Яблуко дрібно посікти, додати до селери, посолити, поцукрувати, заправити олією.

Салата з оселедця. Очищений від шкіри і костей оселедець дрібно посікти разом з куском білого хліба, половиною почищеного яблука і однією цибулею. Заправити перцем, олією, оцтом. Накладати на хліб, або подавати на листку зеленої салати перед обідом.

Риба по-грецьки. Філе риби розрізати на порції, обкачати в муці і смажити на олії. Дрібно нарізану цибулю, селеру, петрушку і терту на грубій тертці моркву потушити разом на олії. В кінці додати 2-3 ложки помідорової пасти. Все заправити цитриновим соком, сіллю, цукром, перцем і червоною паприкою. Сос повинен бути густий, квасно-солодкий Рибу викласти на полумисок, полити сосом і посипати зеленою петрушкою.

Котлети з капусти. Невелику головку білої капусти зварити в підсоленій воді й перемолоти на м'ясорубці. Велику ложку манки вимішати з капустою і проварити на малому вогні 10 хвилин, охолодити. Дві дрібно покришені цибулини підсмажити на олії, вимішати з капустою, додаючи два яйця, сіль, перець до смаку. Формувати котлети, обкачати в муці, яйці і сухарях і смажити на олії. Перед подачею на стіл посипати зеленою петрушкою.

Пиріжки з будь-якою начинкою. 5 склянок двічі просіяного борошна, 8 oz дріжджів, 2 ложки цукру, 1 фунт маргарину, 1 склянка квасного молока (butter milk) або кефіру. Дріжджі розтерти з цукром, щоб розчинилися, змішати з мукою, натертим на тертці маргарином, квасним молоком. Ретельно вимісити тісто. Накрити полотняною серветкою і залишити в теплі місці. Як тісто збільшиться вдвоє, перемісити і ще раз дати підрости. Начинка може бути як солодка (яблука, повидло, сир з родзинками), так і солоня (гриби, яйця з зеленою цибулею, капуста, і навіть риба). Пиріжки зі солодкою начинкою змастити молоком або яйцем і посипати цукром. Солоні посипати тертими сухарями. Пекти в печі при 350° F поки не зарум'яняться.

ЗИМА

ЗИМОВІ забави, розваги

Коли в зимі пролітає надворі **сніжок**, ми всі любимо вдягнутися

тепло

й піти надвір

бавитися

в снігу.

Але, коли твої **рукавички** вже мокрі від ліплення

снігових куль , а

снігурик чи снігова баба

вже стоїть, і

тато

скінчив відгортати сніг,

тоді пора йти додому і тепле **какао** напитись, щоб

загрітись

А щоб ти за дуже не **плакала** **плакав** за снігом, котрий так гарно

забавляв тебе надворі, ось для тебе

пісня

про **сніг**,

та ще й коротенька **загадка** для розваги.

Розшифруй РЕБУС

Найкращі вказівки знаходяться в інтернеті на вебсайті: <http://www.wikihow.com/Make-a-3D-Paper-Snowflake>.
 Pictures for 3-dimensional snowflakes reproduced from **wikiHow** the how to manual that you can edit for decorating UNWLA pre-school classes. Children's pages are arranged/compiled by C. R. Shwed, UNWLA Education Committee Chair.

СИПЛЕ СНІГ

слова ІВАНА ФРАНКА

Andante

Сип-ле, сип- ле сип- ле сніг, Сип- ле, сип- ле
 сип-ле сніг. Мов ме- те- ли- ки сріб- лис- ті
 Сні- жин- ки бі- лень-кі чис-ті Ти- хо сте-лять-
 ся до ніг, Сип-ле, сип- ле, сип- ле сніг.

1. Сипле, сипле, сипле сніг,
 Сипле, сипле, сипле сніг,
 Мов метелики сріблесті
 Сніжинки біленькі, чисті
 Тихо стеляться до ніг,
 Сипле, сипле, сипле сніг.

2. Сипле, сипле, сипле сніг,
 Сипле, сипле, сипле сніг,
 Тихо, легко і спроквола
 Покриває все довкола, -
 Ні стежок, ані доріг,
 Сипле, сипле, сипле сніг.

3. Сипле, сипле, сипле сніг,
 Сипле, сипле, сипле сніг,
 Вже присипав доли, гори,
 Вже весь світ мов біле море,
 Біле море без доріг,
 Сипле, сипле, сипле сніг.

Пісня передрукована з підручника: "Рідна Пісня", Співаник-Посібник для вчительок дитячих світличок, садків і підготовчих клас українських шкіл; Видання Союзу Українок Америки, Філядельфія, Дітройт, 1972

Valentine's Day Odds and Ends

Flower Power (contributed by Natalia Duma)

Make those Valentine's Day flowers last longer by following some simple advice from professional florists:

- ♥ Keep flowers in a cool place and never expose to direct sunlight.
- ♥ Never use scissors to cut stems. Use a sharp knife and cut at an angle.
- ♥ Remove leaves from section of stem that will be in water.
- ♥ Add prepackaged nutrients provided by florist.
- ♥ Add fresh water daily.

Valentine Videos (editor's picks)

Treat yourself and your soulmate to a romantic and nostalgic film fest

- 1939 Gone With the Wind (Vivien Leigh and Clark Gable)
- 1942 Casablanca (Ingrid Bergman and Humphrey Bogart)
- 1954 Sabrina (Bogie and Audrey Hepburn)
- 1954 The Naked Jungle (Eleanor Parker and Charlton Heston)
- 1954 Elephant Walk (Elizabeth Taylor and Dana Andrews)
- 1965 Doctor Zhivago (Julie Christie and Omar Sharif)
- 1967 Two for the Road (Audrey Hepburn and Albert Finney)
- 1968 Mayerling (Catherine Deneuve and Omar Sharif)
- 1975 The Wind and the Lion (Sean Connery and Candice Bergen)
- 1976 Robin and Marian (Sean Connery and Audrey Hepburn)
- 1978 Grease (Olivia Newton John and John Travolta)
- 1981 The French Lieutenant's Woman (Meryl Streep and Jeremy Irons)
- 1985 Out of Africa (Meryl Streep and Robert Redford)
- 1997 Titanic (Kate Winslet and Leonardo DiCaprio)
- 2004 The Notebook (Gena Rowlands and James Garner)
- 2004 Phantom of the Opera (Emma Rossum and Gerard Butler)
- 2008 Mamma Mia (Meryl Streep and Pierce Brosnan)

Candy Is Dandy

To prevent those luscious Valentine's Day chocolates from adding pounds and inches where you don't want them, ration yourself. Pick a number (say no more than 2 or 3 per day no matter what) and stick to it. A good way to maintain discipline and self-control is to keep a written record of each piece of candy you consume and what time it was eaten. (That way you can't pretend you didn't have one at 3 p.m.) A good way to avoid temptation is to hide the box in the pantry or in a drawer so—out of sight, out of mind.

MASHA ARCHER

'maria muchin'
extraordinary jewelry

Florida Trunk Shows ~ meet the artist...

Saks Fifth Avenue • Miami • Dadeland
February 24 ~ March 1, wed ~ mon • 305-662-8655

Saks Fifth Avenue • Palm Beach • Esplanade Mall
March 19 ~ 22, fri ~ mon • 561-833-2551

Saks Fifth Avenue • Bal Harbour • Miami
March 24 ~ 29, wed ~ mon • 305-865-1100

Available at select Saks Fifth Avenue locations nationwide and...

Ukrainian Museum Gift Store
New York, New York
212.228.0110

The Rafael's
San Francisco
415.974.6772

the Desert House Collection
on the internet at...
www.thedeserthousecollection.com

visit www.masha.org
for more locations and
trunk show updates

san francisco • 415.861.8157
www.masha.org • masha@masha.org

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Уляна Зінич
Анна Мацілінська

Софія Геврик

Христина Мельник

Марія Андрійович
Дарія Дроздовська
Надія Цвях
Рома Шуган
Віра Кушнір
Ірена Стецьків

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ культури
- 4-та заступниця голови для справ зв'язків
- протоколярна секретарка
- кореспонденційна секретарка
- скарбник
- фінансова секретарка
- вільна членка
- вільна членка

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Рудик
Христина Швед
Зоряна Гафткович
Марія Полянська
Ольга Тритяк
Орися Трешньовська
Роксоляна Яримович

- суспільної опіки
- виховна
- мистецтва і музею
- стипендій
- архівар
- екологія і здоров'я
- вільних членок

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Казевич
Христина Хомин-Іжак
Ярослава Геруляк
Зінна Джус-ДеБол і
Діді Бутенко
Ольга М. Луків
Іванна Шкарупа
Любомира Калін
Зоряна Мішталь
Марія Кейд
Уляна Глинська

- Дітройт
- Філадельфія
- Нью Йорк
- Північний Нью Йорк
- Нью Джерзі
- Огайо
- Чикаго
- Нова Англія
- Центральний Нью Йорк
- зв'язкова віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Оксана Фаріон
Марія Томоруґ
Рената Заяць
Татіяна Рішко
Галина Келлер

- голова
- членка
- членка
- заступниця членки
- заступниця членки

Оксана Скипакевич Ксенос — парламентарист

Тамара Стадниченко — редактор журналу "Наше Життя"

Канцелярія СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-4646 • Fax: (212) 533-5237

Електронна пошта / e-mail: unwla@unwla.org
Website: www.unwla.org

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**
Години урядування: 8:30 – 2:00

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530 • E-mail: MariaPolanskyj@verizon.net
Maria Polanskyj, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

Взори до вишивання із Борівці-Киселів. Надіслала Орыся Зінич.
Patterns for embroidery from Borivtsi-Kyseliv. Contributed by Orysia Zynycz.